Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 127 (8617). ● 4 июль, 1985 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА— 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

БЕШИНЧИ ЎН КУНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг Тўйтепадаги 21-механизациялашган кўчма колоннасининг М. Жўраев етакчилигидаги комплекс бригадаси ташаббуси колонна бунёдкорларини янги марралар сари чорлади. Бригада қурувчилари «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» ҳаракатига қўшилиб, ўз имкониятларини қайта кўриб чиқдилар. Шундан сўнг социалистик мажбуриятнинг барча пунктларига тузатиш киритилди. Айниқса, пландан ташқари амалга ошириладиган ишлар, бинокорлик материалларидан унумли фойдаланиш ҳисобига иқтисод ва тежамкорлик ка эришиш кўрсаткичлари барчани қувонтирди.

Коллектив азаматлари йил охиригача 33 минг дона иморатбоп ғишт, 21 куб метр шағал, 18,9 куб метр ёғоч-тахта, 25 куб метр бетон қоришмаси тежашни мўлжалламоқдалар. Айни бир пайтнинг ўзида барча объектларда иш суръати оширилиши ҳисобига йиллик план муддатидан илгари — 7 октябргача бажарилади. Колоннанинг ташаббускор бригадаси КПСС XXVII съезди очиладиган кунда ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки квартали плани бажарилгани ҳақида рапорт беради.

С. САИДОРИПОВ.

ҒОЛИБ БРИГАДА

ТОШКЕНТ темир йўл бўлинмасининг барча станцияларида «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остидаги мусобақа қизғин тус олмоқда. Салор станцияси коллективи ҳам ўн кунликлар кўрсаткичларини яхшилашга эришаяпти.

Станциянинг Саидхўжа Холматов мастерлик қилаётган бригадаси азаматлари икки ўн кунликдан бери пешқадамликни қўлдан бермай келяптилар. Абдулла Темиров, Виктор Емелин, Ойбек Байсманов, Михаил Серов сингари илғорлар меҳнатда барчага ўрнак бўлмоқдалар.

Станциянинг Эргаш Расулов ва Турон Парпиев етакчилик қилаётган бригадалари азаматлари ҳам шу кунларда ҳар қачонгидан самаралироқ иш юритмоқдалар. Бу бежиз эмас, албатта. Зарбдор ўн кунликларда актив иштирок этаётган барча коллективлар партия анжумани очиладиган кунга қадар 1986 йилнинг икки ойлик планини бажаришга сўз беришган. Шунинг учун ҳам бу бригадалар смена топшириқларини 120—130 процентга етказиб адо этишяпти.

И. ЗИМИН.

УЛАР ПЕШҚАДАМ

ЯНГИЙЎЛДАГИ барча меҳнат коллективлари республикамиз халқ хўжалиги 18 илғорининг «КПСС XXVII съезди шарафига—27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида бошлаган ташаббуси асосида ишламоқдалар. Бу ватанпарварлик ҳаракатига қўшилганлар орасида экспериментал колбаса заводи ишчи-хизматчилари ҳам бор. Улар зарбдор ўн кунликлар ҳар томонлама унумли ва сифатли ўтиши, меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан нишонланишига астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бу меҳнат беллашувида барча ишчи-хизматчилар фаол қатнашмоқдалар.

Айниқса, зарбдорлар меҳнатда кўпчиликка намуна бўлишяпти. М. Толипов, Н. Тришев, М. Муҳаммаджонова, Н. Мальцев, Э. Ҳайбуллаев ва бошқалар шулар жумласидандир. Улар ўз касбларини пухта эгаллаганликлари учун юксак иш кўрсаткичларига эришмоқдалар. Смена топшириқларини доим 130 процентга етказиб бажаришяпти. Зарбдор ўн кунликлар давомидаги шахсий мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

БЕКОБОД районидаги Дзержинский номли колхознинг Абдуназар Шамсиев бошчилик қилаётган бригадаси деҳқонлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Айни кунларда коллектив аъзолари ғўза парваришини сифатли бажармоқдалар. Ғўза қатор ораларини юмшатишда, озиқлантиришда бригаданинг тажрибали механизатори, ВЛКСМ XVIII съезди делегати Отамурод Саъдуллаев барчага ибрат бўлаяпти. Суратларда: О. Саъдуллаев; ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти.

А. Зуфаров фотолари.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

ЭНГ МУҲИМИ СИФАТЛИ

ПАРКЕНТ районидаги «Ленинобод» хўжалигида чорвачилик жадал ривожланиб боряпти. Йилдан-йилга хўжаликда сут, гўшт етиштириш ортмоқда. Бунга биринчи галда мустаҳкам ем-хашак базаси яратилаётганлиги туфайли эришилмоқда. Совхоз озуқакорлари 1985—1986 чорва қишловига ҳам пухта тайёргарлик кўриш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Беда ва бошқа озуқа экинлари парвариши яхши ташкил этилмоқда. Шу кунгача бедазорлар икки марта тўлиқ ўриб олинди.

Мўл озуқа жамғаришнинг манбаи бўлган табиий пичан тайёрлаш ҳам чорвадорларнинг диққат-эътиборида. Ҳар куни белгиланган график асосида ишчи кучлари, техника воситалари табиий пичан ўримига сафарбар этилмоқда. Умуман, шу кунгача совхоз бўйича 2 минг тоннадан ортиқ дағал хашак тайёрлаб қўйилди. Жумладан, 1300 тонна беда пичани, 400 тоннадан зиёд табиий пичан ғарамланди. Сенаж бостириш топшириғи ҳам бажарилиш арафасида турипти.

— Деҳқонлар даладагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб дейишади. Жуда тўғри гап, — дейди совхоз директори Т. Ризаев.— Далада қанча пичан жамғармайлик уни махсус майдонларда сифатли сақламас эканмиз, фойда йўқ. Шунинг учун ҳам биз ҳозир асосий диққат-эътиборни ғалла ўрим-йиғимини сифатли ўтказиш билан биргаликда сомонни пресслаш, қирликлардаги табиий пичанларни пешма-пеш фермаларга ташиб келтиришга қаратмоқдамиз. Бу ишга 15 тадан ортиқ трактор ва машиналар ажратилган.

Бу йил совхоз озуқакорлари жами 4500 тонна ем-хашак жамғаришга аҳд қилишди.

М. ҲАЙДАРОВ.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

ОРЖОНИКИДЗЕ районида бу йил қишловга ем-хашак етиштириш долзарб вазифа қилиб қўйилган. Шу мақсадда барча ишчи кучлари, техника воситалари тўла сафарбар этилган. Эришилган натижалар ҳам салмоқли бўлаяпти. Шу кунгача районда 15 минг тоннадан ортиқ дағал хашак жамғариб қўйилди. Умуман 1985—1986 йил қишловига 32 минг 500 тонна дағал хашак тайёрланади.

Айниқса, райондаги «Коммунист» колхози, «ВЛКСМ 60 йиллиги» ҳамда «Химик» совхозлари озуқакорлари бу муҳим вазифага алоҳида эътибор бериб, барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

Лекин районда имкониятларни тўлиқ ишга солиб, қишловга кўпроқ ем-хашак жамғариш учун курашаётган чорвадорлар билан биргаликда бу муҳим вазифага масъулиятсизлик билан ёндошаётган хўжаликлар ҳам бор. Масалан, Мусамуҳамедов номли совхоз-заводда шу кунгача эндигина йиллик планнинг 20 проценти миқдорида озуқа тайёрланди холос. «Қибрай» совхоз-заводида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Бу ерда беда ўрими кечиктириб юборилмоқда. Ишчи кучларидан самарали фойдаланилмаяпти. Натижада эндигина йиллик озуқа тайёрлаш топшириғи 19 процентга уддаланди.

Ем-хашак етиштиришда қимматли кунлар ўтиб бормоқда. Бундан ҳар бир хўжалик озуқакорлари самарали фойдаланишлари керак. Беда ва бошқа озуқа экинлари парваришини кучайтириб мўл ҳосил олишга эришиш лозим. Мусамуҳамедов номли, «Қибрай» совхозларининг чорвадорларига айтадиган гапимиз шу: районни орқага тортманг, илғорлар тажрибасини қўллаб, тезда ем-хашак етиштиришда кескин бурилиш ясанг.

У. МУҲАМЕДОВ.

ТАРТИБ ВА УЮШҚОҚЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАБ

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг учинчи сессияси

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

2 июль соат 14 да Катта Кремль саройида Иттифоқ Советининг мажлиси бошланди.

М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Л. Н. Зайков, И. В. Капитонов ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар давомли гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлис Л. Н. Толкунов раислигида ўтди.

Мажлис аҳли сессиялар ўртасидаги даврда вафот этган депутатлар К. У. Черненко, Д. Ф. Устинов, Н. Ф. Аксенов, П. С. Кутахов, А. А. Мехренцев, В. Н. Сивецларнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Иттифоқ Совети мандат комиссиясининг раиси **К. С. Демирчян**нинг доклади юзасидан депутатлар янги сайланган депутатларнинг ваколатларини тўғри деб топиш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Мажлисда Иттифоқ Совети доимий комиссияларининг составидаги ўзгаришлар тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, депутат **Е. К. Лигачев** Иттифоқ Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси қилиб сайланди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари депутат **Н. И. Рижков** Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси этиб сайланди

РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **В. К. Гусев** халқ истеъмол моллари ва аҳолига хизмат комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

Мажлисда табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги Қонун талабларига риоя этилиши ҳақидаги масала муҳокама қилина бошланди.

Музокараларни РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Л. Б. Ермин** бошлаб берди.

У хўжалик юритишнинг ҳамма соҳаларида экология интизомига оғишмай риоя этиш зарурлигига алоҳида эътиборни қаратди, ҳали ҳамма жойда ҳам ердан қонунга ва деҳқончиликнинг илмий асосланган системаларига мувофиқ фойдаланилмаётганлиги ҳақида ташвишланиб гапирди. Тупроқнинг унумдорлигини ошириш — энг муҳим вазифа. Депутат ҳосилдорликнинг энг муҳим ресурсларидан бири — торфдан янада оқилона фойдаланиш тўғрисида таклиф киритди ва ундан ёқилғи сифатида фойдаланишни таъқиқлаш масаласини тезроқ ҳал этишга чақирди. Сўнгра у табиатнинг бошқа ресурсларидан янада самаралироқ фойдаланиш масалаларига тўхталди.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Москва Давлат университетининг ректори депутат **А. А. Логунов** замонавий ишлаб чиқариш билан табиий муҳит ўртасида уйғун муносабатлар ўрнатиш мақсадида олимлар ҳал этаётган вазифалар ҳақида гапириб берди. Шу муносабат билан у атроф муҳитни муҳофаза қилишнинг баъзи проблемалари Москвада ҳали етарлича ҳал этилмаётганлигини уқтириб ўтди. Олим университетда экология соҳасида олиб борилаётган тадқиқотлар ҳақида гапирди.

Табиатни муҳофаза қилиш, деди СССР кўмир саноати министри депутат **Б. Ф. Братченко**, кончилар фаолиятининг таркибий қисмидир. Нотиқ ишдаги камчиликларга тўхталди, шу камчиликларни тугатиш йўллари ҳақида гапирди. Табиатни муҳофаза қилиш мақсадларига ажратилаётган маблағдан айниқса Кузбассда тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Министр ер остидаги фойдали қазилмаларни тўла-тўкис қазиб олиш ҳақида, сувдан технология эҳтиёжлари учун фойдаланишни қисқартириш, кам чиқитли технологияларни жорий қилиш ҳақида гапирди.

Ленинграддаги «Кировский завод» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи слесарлари бригадири депутат **И. В. Захаров** ўртоқ М. С. Горбачевнинг яқинда Ленинградга борганлиги Нева бўйидаги шаҳарнинг барча меҳнатчилари учун зўр аҳамиятга молик воқеа, сафарбар этувчи катта омил бўлганини таъкидлади. Корхона меҳнаткашлари беш йилликнинг тугалловчи йилида зарбдор меҳнат қилмоқдалар ва олти ойлик планни муваффақиятли бажардилар, деди нотиқ.

Ладоганинг табиий муҳитини муҳофаза қилиш кейинги вақтларгача қониқарсиз аҳволда қолиб келди, деб уқтирди депутат. Корхоналар турли идораларга қарашли эканлиги бунга сабаб бўлди. Шу муносабат билан нотиқ тадбирларни планлаштиришни ва атроф муҳитни сақлаб қолиш устидан контроллик қилишни территориал бошқарув органлари ихтиёрига топширишни таклиф қилди. Бу соҳада маҳаллий советлар кўп иш қилишлари лозим.

Белоруссия ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **Ю. М. Хусаинов** республикада табиатни муҳофаза қилиш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапирди. Эришилган натижалар ўз ўзини танқид қилиш асосида таҳлил этиладиган бўлса, республика миқёсида атроф муҳитни муҳофаза қилиш, табиий бойликлардан оқилона фойдаланиш юзасидан ўтказилаётган ишни сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариш зарурлиги яққол маълум бўлиб қолади, деди нотиқ. Экология проблемаларини иттифоқ министрликлари ҳозиргидан кўра манфаатдорлик билан иштирок этган тақдирдагина самарали ҳал қилиш мумкин, деб уқтирди у.

Москва шаҳри ва области табиий муҳит юксак даражада зўриқтириладиган райондир. Уни самарали муҳофаза қилиш йўллари КПСС Зарайск шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **Е. В. Балакина**нинг нутқида баён этилди. Партия билан ҳукуматнинг, Москва шаҳри ва области партия ҳамда совет ташкилотларининг доимий эътибори, аҳолининг активлиги туфайли бу ўлка мамлакатимизнинг табиий дурдонаси бўлиб қолмоқда. Аммо биз эришилган натижаларга маҳлиё бўлиб қолмаймиз, деб уқтирди нотиқ. Бизда ҳам ўткир муаммолар бор. Москва области табиатини муҳофаза қилишнинг бош схемаси яқинда қабул қилинди, деди у. Бу схема ҳозирнинг ўзидаёқ амал қилмоқда ва табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини пул билан таъминлашни тақозо этмоқда.

Ставрополь ўлкаси қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг ишлари ва режалари ҳақида «Казьминский» колхозининг раиси депутат **А. А. Шумский** гапириб берди. Ўлка муттасил мўл ҳосил етиштирмоқда. Шундай бўлсада турли хўжаликларнинг фаолият натижалари ҳар хил эканлиги ўткир муаммолардан бири бўлиб турибди. Ерни авайлаб асраш аграр ишлаб чиқаришнинг энг муҳим омилидир, деб таъкидлади нотиқ. У Ставрополь ўлкасида тупроқ нурашига йўл қўймаслик ишларининг тажрибаси тўғрисида гапириб берди. Унинг фикрича, эски мелиорация системаларини реконструкциялашни жадаллаштириш чораларини кўриш, регионда далаларни иҳота қилувчи дарахтзорлар барпо этиш суръатларини кучайтириш зарур.

Табиатни муҳофаза қилиш фаолиятини яхшилашга биз кам чиқитли ва чиқитсиз технологияларни кенг жорий қилишга катта аҳамият бераяпмиз, деб уқтирди Латвия ССР Министрлар Советининг раиси **Ю. Я. Рубэн.** Нотиқ республикада табиатни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишларнинг турли жиҳатларига тўхталиб ўтди. Бу ердаги далаларда харсанг тошлар кўп, махсус техника йўқлиги сабабли деҳқончилик ишларини муваффақиятли олиб бориш қийинлашмоқда. Бир-иккита заводни мана шундай ерларда ишлайдиган машина-механизмлар ишлаб чиқарадиган қилиб қўйилса яхши бўлур эди. Табиатни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишга ягона комплекс раҳбарлик қилиниши лозим, деб таъкидлади нотиқ.

Брянск область партия комитетининг биринчи секретари депутат **А. Ф. Войстроченко** уруш сабабли ўрмонга катта зиён етганлиги ҳақида гапирди. Ўрмон хўжалиги ходимларининг, жамоатчиликнинг фидокорона меҳнати туфайли кўкатларга етказилган жароҳатлар энди тузатиб бўлинди. Халқ хўжалиги ҳар йили Брянск ўрмонларидан миллионлаб куб метр ёғоч олмоқда. Илм-фан ва ўрмон хўжалиги ходимлари олдида ресурслардан мумкин қадар яхшироқ фойдаланиш вазифаси турибди. Бироқ, ўрмон маҳсулотларини ташиш ва қайта ишлаш машина-механизмлари йўқлиги сабабли фойдали иш суст бормоқда.

СССР Автомобиль саноати министри депутат **В. Н. Поляков** минбарга чиқади. У ҳозир автомобилсозлар машиналар ишининг самарадорлигини ошириш, улардан чиқадиган газ таркибидаги заҳарли моддаларни анча камайтириш учун қандай вазифаларни ҳал этаётганликларини гапириб берди. Жумладан, ЗИЛ бирлашмасида бу соҳада катта иш қилинмоқда. Келгусида газ-дизель ёқилғисидан фойдаланиш ҳисобига ҳавони булғатиш даражасини икки-уч баравар камайтириш имконияти очилади.

КПСС Иркутск область комитетининг биринчи секретари депутат **В. И. Ситников** бундай деди: область территориясидан Байкал-Амур магистралининг участкаси ўтади. Бу ерда катта-катта саноат корхоналари ишлаб турибди. Саноатнинг ривожланиши бу ернинг нозик табиатини муҳофаза қилиш тадбирлари билан узвий равишда бирга олиб борилиши зарур. Бир қанча министрликлар ва идоралар тозалаш комплекслари қуриш, мукаммал технологияларни кенг жорий этиш ҳақида ҳали ҳам етарли ғамхўрлик қилаётганлари йўқ. Нотиқ ишлаб чиқарувчи кучларни янада оқилона жойлаштириш, Байкал районидаги, областнинг бошқа районларидаги табиий ресурсларни комплекс ўзлаштириш хусусида СССР Госплани ва Госснабига бир қанча таклифлар қилди.

Табиатни, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари — инсониятнинг ҳаёт-мамот масалаларидир. Бу соҳада халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш лозим, деди депутат.

Совет Иттифоқининг қуролланиш пойгасини космосга чиқаришга, империализм режалаштираётган самовий урушларга йўл қўймасликка қаратилган ташаббуслари бутун дунёга маълум. Совет кишилари КПССнинг, Совет давлатининг ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайдилар.

В. И. Ленин номидаги Магнитогорск металлургия комбинатининг директори депутат **Л. В. Радюкевич** бундай деди: шу беш йилликда корхонада ўнлаб тозалаш объектлари ишга туширилди. Табиатни муҳофаза қилиш ишларини яхшилаш учун моддий рағбатлантириш воситаларидан фойдаланилмоқда. Комбинатларни реконструкция қилиш программасини амалга ошириш атроф-муҳитга ишлаб чиқаришнинг зарарли таъсирини анча камайтириш имконини беради. Олимлар саноат чиқитларини тозалайдиган янада самаралироқ ва арзонроқ қурилмалар яратиб беришлари керак.

Биз экономикани ривожлантириш вазифаларини ҳал қилар эканмиз, табиат инсон ҳузур қилиб яшайдиган маскан бўлиб қолиши учун унинг мусаффолигини қандай сақлаб қолиш ҳақида ўйлашимиз керак. Горький область совети ижроия комитети раиси депутат **В. И. Семенов** сессияда муҳокама қилинаётган масалани мана шундай маънодор таърифлаб берди. Табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари областни социал-иқтисодий ривожлантириш планининг таркибий қисми ҳисобланади, деди у. Хўжалик органларининг маҳаллий партия ва совет ташкилотлари билан узвий алоқаси табиатни сақлаб қолишда, унинг бойликларини кўпайтиришда бизга ёрдам беради, деб таъкидлади депутат.

В. Д. Шашин номидаги «Татнефть» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори депутат **А. К. Муҳаметзянов** бундай деб уқтирди: Татаристон нефтчилари узоқ вақтдан буён табиатни муҳофаза қилишнинг комплекс программаларини муваффақиятли равишда амалга ошириб келмоқдалар. Бироқ, кон-қудуқ иншоотларини ва қувур системаларини занглашдан ҳимоя қилиш ҳамон энг ўткир масалалардан бири бўлиб турибди.

Теварак атрофдаги муҳитни муҳофаза қилиш, табиий бойликлардан фойдаланиш масалаларига эътиборни кучайтириб, экология балансини бузилишига йўл қўймайдиган, бу соҳадаги камчилик ва нуқсонларни тугатадиган вақт келди, деди В. И. Ленин номидаги Кузнецк металлургия комбинатининг катта вальцовкачиси депутат **Н. П. Зайцев.** Шундай воқеалар ҳам бўладики, деди у, ҳатто лойиҳачилар ва тозалаш асбоб-ускуналарининг тайёрловчилари ёмон ишлаши оқибатида янги участкалар экологияни булғатадиган вазиятни вужудга келтириб қўяди. Депутат халқ маблағини ўйламай-нетмай исроф қиладиган, муҳитнинг булғанишига қарши кураш самарадорлигини камайтирадиган кишилардан қаттиқ жавоб талаб қилинишини, таклиф этди.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида соат 14 да Миллатлар Советининг мажлиси бошланди.

Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, М. В. Зимянин, В. П. Никонов, К. В. Русаков ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлис Миллатлар Советининг раиси **А. Э. Восс** раислигида ўтди.

Мажлис аҳли сессиялар ўртасидаги даврда вафот этган депутатлар М. П. Бобриков, Қ. Ш. Қулиев, К. С. Москаленко, К. Оразова, П. Ю. Рамонас, В. Н. Челомейларнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Миллатлар Совети мандат комиссиясининг раиси **О. С. Мирошхин**нинг доклади юзасидан депутатлар янги сайланган депутатларнинг ваколатларини тўғри деб топиш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Миллатлар Совети доимий комиссияларининг составига баъзи ўзгаришлар киритилди.

Мажлисда табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги қонун талабларига риоя этилиши ҳақидаги доклад ва қўшимча доклад муҳокама қилина бошлади.

Украина ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **Е. В. Качаловский** мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг, совет кишиларининг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитини яхшилашнинг энг муҳим масалаларини ҳал этишда Советларнинг роли ошиб бораётганини таъкидлади. У ресурслардан оқилона фойдаланиш, ерларни қайтадан экинзорларга айлантириш, булғанган сув манбаларини тозалаш соҳасида республикада орттирилган тажрибани гапириб берди. Депутат Украинада сув ресурслари тақчиллигини уқтириб ўтди. У зарарли моддаларни атмосферага чиқариб юборишни камайтириш проблемасига тўхталиб, бир қанча министрликлар замонавий асбоб-ускуналар негизида кам чиқитли технологияни активроқ жорий қилишлари зарурлигини таъкидлади.

Биз хўжаликни шундай юритишимиз керакки, фан техника тараққиёти табиат билан зид келиб қолмайдиган бўлсин, деб уқтирди КПСС XXV съезди номли Могилев шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасининг танда қўювчиси депутат **Л. Н. Краснова.** Депутат СССР Химия саноати министрлигининг ва бошқа бир қанча министрликларнинг эътиборини корхоналар атрофида иҳота дарахтзорлари барпо этиш, тозалаш иншоотларини тезроқ қуриш зарурлигига қаратди.

Ишлаб чиқариш ҳар томонлама интенсивлашиб бораётган, инсон меҳнатининг энергия билан таъминланиши ошаётган шароитда атроф муҳитни муҳофаза қилиш алоҳида аҳамият касб этади, деб таъкидлади СССР Гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш давлат комитетининг раиси депутат **Ю. А. Израэль.** У табиий муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш давлат программасини тайёрлашга алоқадор таклифлар киритди. Нотиқнинг фикрича, мамлакатда ишлаб турган ҳаво ва сув ҳавзаларининг булғаниш даражасини кузатиш ва контрол қилиш умумдавлат муассасаси негизида СССР экология хизматини ташкил қилиш ҳам мақсадга мувофиқдир.

(Давоми 2-бетда)

Олий даражадаги бўлажак Совет—Америка учрашуви тўғрисида

Ўзаро аҳдлашувга мувофиқ КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ президенти Р. Рейган 1985 йил 19—20 ноябрь кунлари Швейцариянинг [illegible] шаҳрида учраша[illegible]

М. С. Горбачевнинг Францияга визити тўғри[illegible]

Франция Республикаси президенти Ф. Миттераннинг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси М. С. Горбачев шу йил 2 октябрдан 5 октябргача рас[illegible] Францияда [illegible]

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

ТАРТИБ ВА УЮШҚОҚЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАБ

(Боши 1-бетда).

Карелия АССРда табиатдан оқилона фойдаланиш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш проблемалари принципиал, чинакам партиявий иш бўлиб қолган, деди КПСС Карелия область комитетининг биринчи секретари депутат **В. С. Степанов.** Афсуски, республика территориясида табиий ресурслардан жадал фойдаланаётган айрим министрликлар ва идоралар табиий жараёнларнинг хусусиятларини ҳамиша ҳам эътиборга олаётганлари йўқ. Нотиқ республиканинг ўрмон бойликлари ҳолати хусусида ташвиш билдириб, республикада «интенсивлаш-90» комплекс программаси ишлаб чиқилаётганлигини айтиб берди.

В. И. Ленин номли Усть-Каменогорск қўрғошин — руҳ комбинатининг директори депутат **А. С. Куленов** бундай деди: Қозоғистонда металлургия, химия ва энергетикани ривожлантиришнинг ҳозирги миқёслари ва суръатлари табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш масалаларини айниқса кўндаланг қилиб қўймоқда. Бизнинг комбинатимиз кейинги йилларда табиатнинг саноат чиқитлари билан булғанишини анча камайтирди, деди нотиқ. Бироқ, кўпгина камчиликлар ҳам бор. У табиий муҳит булғатилган тақдирда корхоналарнигина эмас, лойиҳачилар ва қурувчиларни ҳам жавобгарликка тортишни таклиф қилди.

Экономикани интенсив ривожланиш изига ўтказиш йўлини белгилаб берган КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг қарорлари экология проблемаларини ҳал этиш калитини ҳам беради, деб таъкидлади Эстония ССР Олий Совети Президиумининг раиси депутат **А. Ф. Рюйтель.** У табиатни муҳофаза қилишнинг республикада ишлаб чиқилган схемасини турмушга татбиқ этиш тажрибасини айтиб берди, агросаноат ва озиқ-овқат саноати корхоналарида кам чиқитли ва чиқитсиз технологияларни жорий қилиш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни ўртага қўйди.

Грузия ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **Н. А. Читанова** республикада одамларни, айниқса ёшларни тежамли хўжалик юритиш туйғуси руҳида тарбиялаш соҳасида олиб борилаётган ишларни гапириб берди. Депутат Тбилиси, Рустави, Кутаисидаги муҳитнинг тозалигига доир бир қанча проблемаларга, Қора денгиз соҳилини ўраб турган муҳитни сақлаб қолиш масалаларига тўхталди. Унинг фикрича, Қора денгиз соҳилини ўраб турган муҳитни муҳофаза қилишнинг узоқ муддатли программасини ишлаб чиқиш зарур.

Энергетиклар ўн иккинчи беш йилликда фан-техника соҳасида жиддий вазифаларни ҳал этишлари керак, деди СССР Энергетика ва электрлаштириш министри депутат **А. И. Майорец.** Жумладан, у мамлакатнинг Европа территориясида экологик жиҳатдан бирмунча соф энергия манбаи бўлмиш атом энергетикасини жадал ривожлантириш лозимлигини айтди. Министрлик иссиқлик электр станцияларини техника билан қайта қуроллантиришдан ташқари, шу корхоналарда ишлаб турган табиатни муҳофаза қилувчи асбоб-ускуналарни модернизациялаш ва табиатни муҳофаза қилувчи янги асбоб-ускуналарни ишга тушириш юзасидан қўшимча тадбирлар белгилади.

СССР 50 йиллиги номидаги «Акмянцементас» цемент — шифер ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори депутат **Л. В. Петравичус** йирик цемент корхонасининг табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари ҳақида гапириб берди. Ўн йилдан бери коллектив ГДРдаги «Дойна» цемент заводи билан дўстона ва амалий алоқа боғлаб келмоқда. Интернационал мусобақада табиатни муҳофаза қилиш иши тажрибасига катта эътибор берилмоқда.

Қирғизистон Компартияси Ўш область комитетининг биринчи секретари депутат **Р. С. Қулматов** қуйидагиларни маълум қилди: кейинги тўққиз йил ичида республиканинг табиат қўриқхоналари фонди жами майдони 440 минг гектаргача етди, ўрмонзорлар кенгайтирилди. Иссиқкўлнинг бойликларини сақлаб қолиш ва кўпайтиришни алоҳида аҳамиятга молик иш деб ҳисобламоқ керак, бу ерда КПСС XXV съезди қарорларига мувофиқ иттифоқ аҳамиятига эга бўлган курорт зонаси барпо этилмоқда.

Таниқли ёзувчи депутат **С. В. Михалков** ўз нутқини табиатнинг соғлиғини ва у билан чамбарчас боғлиқ бўлган инсоннинг маънавий соғлиғини сақлаб қолишга бағишлади. Ҳали яқиндагина, уруш арафаси йилларида: биз табиатдан ҳайр-эҳсон кутмаслигимиз керак, деган маънодор ибора расм бўлган эди, деди у мана энди биз эмас, балки табиат биздан ҳайр-эҳсон кутмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорлари талаб қилганидек, хўжалик манфаатларини, бинобарин, давлат манфаатларини кўзлаб иш тутиш одатини шакллантириш — адабиётнинг вазифасидир, ҳаммамизнинг вазифамиздир.

Озарбайжон ССР Министрлар Советининг раиси депутат **Г. Н. Сеидов** айтдики, республикада Каспий денгизи ҳавзасининг булғанишига йўл қўймасликка, ер ости ҳазиналарини муҳофаза қилишга, фойдали қазилмалардан оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда. Цемент заводи Боку атмосферасига чиқарилаётган ҳамма зарарли моддаларнинг анчагина қисмини ишлаб чиқармоқда. Аммо СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги уни тубдан реконструкция қилиш масаласининг ҳал этилишини йил сайин пайсалга солиб келмоқда.

Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш асосан суғориладиган деҳқончилик билан, анчагина миқдорда минерал ўғит ва заҳарли дориворлар ишлатиш билан боғланган. Шу сабабли ерни муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасидаги иш республика учун айниқса актуалдир, деб таъкидлади Хоразм область Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси депутат **А. Искандаров.** Нотиқ бу соҳада катта ишлар қилинаётганидан далолат берувчи бир талай мисолларни айтиб ўтди. Кейинги йилларда, деб уқтирди у, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик методи кенг ривож топди. Шу муносабат билан нотиқ СССР Фанлар академиясига ўсимликларни жамики қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ва касалликлардан ҳимоя қилишнинг экологик жиҳатдан соф усулларини тезроқ ишлаб чиқишни таклиф қилди.

Арманистондаги экология вазияти узлуксиз яхшиланмоқда, деди Арманистон Компартияси Ленинакан шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **Д. А. Арутюнян.** Ишлаб чиқариш ҳажми кўпайиб боришига қарамай, кейинги ўн йил ичида атмосферага зарарли моддаларни чиқариш анча қисқарганлиги диққатга сазовордир. Эскириб қолган бир қанча химия корхоналарини ёпиш, энг янги технологияни жорий қилиш, чанг ва газни тутиб қоладиган ускуналар ўрнатиш, автотранспортнинг иши устидан қаттиқ контроллик қилиш туфайли шунга муваффақ бўлинди. Аммо ҳали бирталай муаммолар борки, уларнинг ҳал этилиши табиатни муҳофаза қилиш ҳуқуқ-тартиботининг мустаҳкамланишига боғлиқ.

Молдавия ССР Фанлар академиясининг президенти депутат **А. А. Жученко** бундай деб таъкидлади: ҳозирги кунда кам чиқитли ва чиқитсиз технология жараёнларидан ва табиий хом ашёни комплекс қайта ишлашдан фойдаланишга асосланмайдиган корхоналарга нисбатан сифат жиҳатидан янги, юксак фан-техника даражаси деган тушунчанинг ўзини ишлатиб бўлмайди. Бу нарса агросаноат комплекси учун ҳам актуалдир. Нутқда табиатни муҳофаза қилиш ишларини техника билан қуроллантиришдаги камчиликларга эътибор қаратилди.

Фан-техника тараққиёти жадаллашиб бораётган вазиятда табиатни муҳофаза қилиш проблемаси республика шароитида алоҳида аҳамиятга эгадир, деб таъкидлади Туркманистон ССР Министрлар Советининг раиси депутат **С. А. Ниёзов.** Бу ерда табиий ресурслардан фойдаланиш борасида бой тажриба орттирилган. Депутат ҳал этилиши лозим бўлган масалаларга тўхталиб, республикада тобора кўп миқдорда қазиб олинаётган табиий газни қайта ишловчи завод барпо этилишини тилга олди.

Бизнинг корхонамизда, деди Тожикистон алюминий заводи электролизчиларининг бригадири депутат **М. Ш. Тошев,** табиатни муҳофаза қилиш соҳасидаги йирик тадбирларнинг амалга оширилиши зарарли чиқитларни анча камайтириш, одамларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш имконини берди. Бироқ газсимон моддалардан қайта фойдаланиш даражаси ҳали ҳам паст. Тозалаш иншоотлари учун аппаратлар яратишда янги конструкторлик ечимларини қидиришга эътибор бериш керак.

«Башкирэнерго» район энергетика бошқармасининг бошқарувчиси депутат **Ш. Р. Абдурашитов** Бошқирдистон экономикасининг тез ривожланиши атроф-муҳитни муҳофаза қилишни талаб қилаётганлигини уқтириб ўтди. Ўтказилган тадбирлар натижасида Оқ дарёнинг булғаниши анча камайди, шаҳарларнинг ҳавоси яхшиланди. Нефтни қайта ишлаш заводлари «мазут варианти» деб аталган усулда ишлаётганлиги муносабати билан нотиқ СССР Госпланига мурожаат этиб, нефтни тўла-тўкис қайта ишлаш масаласини кўриб чиқишни илтимос қилди. Бу нарса ишлаб чиқаришни интенсивлаш учунгина эмас, бирмунча қулай экология вазиятини вужудга келтириш учун ҳам зарур.

* * *

Партия ўзининг XXVII съездига тайёргарлик кўриш чоғида ишлаб чиқаётган режалар ва бошлаётган ташаббуслар совет кишиларининг ижодий кучларини қулф урдирмоқда, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш ва бошқарувнинг ҳамма бўғинларида тартиб ҳамда уюшқоқликни мустаҳкамлашга эришиш қатъиятини кучайтирмоқда. СССР Олий Советининг учинчи сессияси иши буни яққол акс эттирди.

Ўртоқ М. С. Горбачев сессиядаги ўз нутқида партия бундан буён ҳам Олий Советнинг фаолиятини активлаштириш, Советларнинг ролини ошириш йўлини ўтказаберади, деб таъкидлади. Советлар давлат қарорларини қабул қилиш, шу қарорларнинг ижросини ташкил этиш, уларнинг турмушга татбиқ этилиши устидан контроллик қилиш вазифаларини узвий равишда бирга қўшишлари лозим.

Халқ сайлаб қўйган вакиллар партиянинг наказини ишчанлик билан қабул этдилар. Улар ўз мамлакатининг тежамли хўжайинлари позициясида туриб турмушимизнинг энг муҳим масалалари тўғрисида манфаатдорлик билан принципиал равишда гапирдилар, Совет жамиятининг янги марраларга чиқишига халақит бераётган камчиликларни қаттиқ танқид қилдилар, ўртага қўйилган вазифаларни амалга ошириш йўлларини коллектив бўлиб белгиладилар. Биз халқни социалистик ўз-ўзини бошқариш деб атайдиган қоида мана шу тарзда амалда рўёбга чиқарилмоқда.

3 июль куни СССР Олий Советининг сессияси палаталарнинг қўшма мажлисида ўз ишини давом эттирди.

М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, Б. Н. Ельцин, Л. Н. Зайков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов, К. В. Русаков ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар давомли гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлис Миллатлар Советининг раиси **А. Э. Восс** раислигида ўтди.

Раислик қилувчи ҳар иккала палата табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги қонун талабларига риоя этилиши ҳақидаги масалани муҳокама қилиб бўлганлигини маълум қилди.

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари депутат **З. Н. Нуриев** якунловчи нутқ сўзлади.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети, деди у, шу масала юзасидан СССР Министрлар Совети тақдим этган докладни батафсил муҳокама қилди. СССР Олий Совети палаталари комиссияларининг қўшимча докладида ва депутатларнинг нутқларида атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида мамлакатда Коммунистик партия раҳбарлигида ўтказилаётган иш тўла-тўкис қўллаб-қувватланди ва маъқулланди.

Шу билан бирга нутқларда баъзи министрликлар ва идоралар шаънига асосли танқид ҳам янгради. СССР Министрлар Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети комиссияларининг қўшимча докладида, депутатларнинг нутқларида айтилган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқади ҳамда улар юзасидан тегишли тадбирларни қабул қилади.

Бу йўлда ҳали жуда кўп иш қилиниши керак. Фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга жадал жорий этиш табиатни муҳофаза қилиш ва унинг ресурсларидан оқилона фойдаланиш масалаларини муваффақиятли ҳал этиш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Мамлакатимиз ўз ривожининг масъулиятли даврини бошдан кечирмоқда. Мана шундай пайтда СССР Олий Совети табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги масалани кўриб чиққанлигининг ўзи мамлакатимизда мана шу ғоят зўр аҳамиятга молик вазифани совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш ва фаровонлигини ошириш манфаатлари йўлида изчиллик билан ҳал этишга мамлакатимизда катта ғамхўрлик қилиниб, эътибор қаратилаётганидан далолат бериб турибди.

Депутатлар СССР Олий Советининг «Табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги қонун талабларига риоя этилиши ҳақида»ги қарорини бир овоздан қабул қилдилар.

Совет давлатида табиатни муҳофаза қилиш ишига доимо эътибор бериб келинаётганлиги қарорда уқтириб ўтилади. Ер табиатини бутун бойлиги билан сақлаб қолиш соҳасида инсоният олдида турган проблемалар мустаҳкам халқаро ҳамкорликни талаб қилади. Империалист кучларнинг айби билан кучайиб бораётган қуролланиш пойгаси, бу пойга космосга кўчирилаётганлиги, термоядро уруши бошланиши хавфи табиатга ва планетадаги ҳаётнинг ўзига жуда катта хавф солмоқда. Бу нарса бутун цивилизация учун фалокатли оқибатларга олиб келган бўлур эди. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи тинчлик учун курашда актив қатнашмоқда ҳамда атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва соғломлаштиришни ички ва ташқи сиёсатнинг энг муҳим соҳаси деб ҳисобламоқда.

Табиатни муҳофаза қилиш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди, дейилади қарорда. Аммо бу ишда камчиликлар ҳам кўп. Табиатни муҳофаза қилишга оид қонунларнинг талаблари тўла-тўкис бажарилмаяпти.

СССР Олий Совети табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, инсон атрофидаги муҳитни яхшилаш ва бу соҳадаги қонунларга сўзсиз риоя этиш юзасидан қўшимча иқтисодий, ташкилий, ҳуқуқий ва бошқа тарздаги чораларни кўришни зарур, деб топди.

СССР прокуратурасининг ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги совет қонунлари талаблари ижро этилиши устидан назорат қилиш со[ҳ]асидаги фаолияти ҳақ[ида] СССР Бош прокурори [де]путат **А. М. Рекунков** ҳисобот берди.

СССР Бош прокурорининг ҳисоботи юзасидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси **В. П. Миронов** қўшимча доклад қилди.

Партия белгилаётган кенг миқёсли халқ хўжалиги ва социал вазифаларнинг ҳал этилиши, деди у, социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашни, давлат ва жамоат тартибини таъминлашда прокуратура органларининг, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи бошқа органларнинг роли ва масъулиятини оширишни талаб қилади.

СССР Олий Совети Президиумининг топширувига биноан палаталарнинг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиялари СССР прокуратурасининг ишини ўрганиб чиқдилар. Кейинги йилларда социалистик мулкни муҳофаза қилиш, хўжасизликка, нобудгарчиликка, давлат ҳисоботидаги қўшиб ёзишларга қарши кураш тўғрисидаги қонунларга риоя этилиши устидан прокурор назорати кучайтирилди. Агросаноат комплексидаги прокурор назоратига кўпроқ эътибор берилмоқда.

(Давоми. 3-бетда).

СССР ПРОКУРАТУРАСИНИНГ ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ, ГРАЖДАНЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА ҚОНУНИЙ МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ СОВЕТ ҚОНУНЛАРИ ТАЛАБЛАРИ ИЖРО ЭТИЛИШИ УСТИДАН НАЗОРАТ ҚИЛИШ СОҲАСИДАГИ ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА

СССР Бош Прокурори депутат А. М. РЕКУНКОВнинг ҳисоботи

Туб социал-иқтисодий вазифаларнинг ҳал этилиши сиёсий системамиз замиридаги имкониятлардан ғоят тўла-тўкис фойдаланишни талаб қилади. Ҳуқуқ ва тартиботни, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш тобора кўпроқ аҳамият касб этади. Бу — замоннинг қатъий талабидир.

СССР Олий Совети ушбу ҳисоботни айни ҳозирги пайтда, партия раҳбарлигида интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш учун умумхалқ ҳаракати авж олиб кетган бир вақтда муҳокама қилаётганлиги — ҳуқуқ-тартиботнинг ҳолати учун ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларнинг алоҳида масъулиятидан яна бир бор далолат беради. Прокуратура партия XXVI съездининг, кейинги Пленумларнинг қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг қарорларини бажара бориб, ўзининг бутун куч-ғайратини Совет ижтимоий тузумини, гражданларнинг конституцион ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳар қандай ҳамлалардан муҳофаза қилишга, совет қонунларининг обрў-эътиборини оширишга қаратди.

Хўжалик муносабатларидаги қонунларни мустаҳкамлашга доимий эътибор берилди. СССР прокуратураси СССР халқ контроли комитети билан, контрол қилувчи бошқа органлар билан ўзаро баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, министрликлар ва идоралар қонунларни қандай ижро этаётганликлари устидан назоратни кучайтирди, улар давлат интизомига риоя этилишини, халқ мулки муҳофаза қилинишини таъминлашларини, хўжасизлик ва исрофгарчиликка қарши курашни кучайтиришларини талаб қилмоқда. Кейинги йилларда прокуратура органлари [С]ССР ва иттифоқдош республикаларнинг 35 та ми[нист]рлиги ва идораси корхо[нал]арида қонунларнинг иж[ро эти]лишини текширди.

[illegible]ман ишлар яхшиланиб [illegible]а, деди сўзини да[illegible]риб докладчи. Аммо [illegible]ам биз давлат, меҳ[illegible] ва шартнома ин[illegible] бузишнинг, маҳал[illegible] ва маҳкамачилик [illegible]инниг, хўжалик [illegible]циалистик прин[illegible] бошқа тарзда [illegible]инг анчагина [illegible] дуч келиб ту-

Аниқланган бузиш ҳолларининг сабаблари таҳлил этиб кўрилганда уларнинг илдизлари айрим мансабдор шахсларнинг топширилган иш соҳаси учун етарли масъулиятни сезмасликларида, уларнинг фаолияти устидан контролнинг заифлигида яшириниб ётганлиги маълум бўлди. Химия ва кўмир саноати, минерал ўғит ишлаб чиқариш ва қора металлургия министрликлари системаларида шартнома ва план интизомини бузиш ҳоллари анча кўп тарқалганлиги прокуратура текширишларида аниқланди.

Яқинда СССР ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати министрлиги системасида давлат интизомини жиддий бузиш ҳоллари аниқланди. Бу тармоқнинг кўпгина корхоналари шартномадаги мажбуриятларни бажармади, натижада ўтган йилнинг ўзидагина халқ хўжалигига бир миллиард сўмлик маҳсулот кам берилди. Бу асосан министрлик раҳбарлари, аппарати, Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмалари қонунга риоя этилишига эътиборни бўшаштириб юборганликлари, фондларни талон-тарож қилаётган бузғунчилардан қаттиқ жавоб талаб қилмаганликлари оқибатида рўй берди.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумида шартномадаги мажбуриятларни бажариш — интизом масаласининг муҳим жиҳати эканлиги аниқ қилиб айтилди. Бу ўринда жавоб берадиган, сўрайдиган ва сўраладиган одамлар бор. Қонунни бузиш ҳоллари учун ҳеч бир истисносиз талаблар қўйилади.

Шундан кейин докладчи ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини ҳар томонлама ошириш, давлат ҳисоботидаги қўшиб ёзишларга қарши курашиш масалаларига тўхталди. Чунончи, у бир қанча қурилиш министрликларининг, автомобиль ва темир йўл транспорти, маиший хизмат, агросаноат комплекси корхоналарида қўшиб ёзиш ҳолларига йўл қўйилаётганини уқтириб ўтди. Баъзи республикаларда, ўлка ва областларда шу тармоқларнинг текшириб кўрилган кўпгина корхона ва ташкилотларида қўшиб ёзиш ҳоллари аниқланди. Қўшиб ёзиш яшовчанлигининг замири бу ишга баҳо беришда унга тор маҳкамачилик нуқтаи назаридан ёндашиш, юқори бошқарув органларининг бепарволиги, баъзан эса йўл қўйиб беришидан иборат эканлигини кўрамиз.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми социалистик мулкни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишни кучайтиришнинг муҳимлигини таъкидлаб, чамаси даъватларнинг бир ўзи билан иш битмаслигини, чунки бундай даъватлар кўп бўлганлигини, моддий бойликларнинг сақланиши ва улардан тўғри фойдаланилиши учун конкрет шахсларнинг жавобгарлигини ошириш, шу жумладан қонун йўли билан жавоб талаб қилиш пайти келганлигини уқдириб ўтди.

Ҳозир ўғирликларга ва порахўрликка қарши кураш кескинлаштирилди. Давлат, совет, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари ва меҳнат коллективларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан кейинги вақтда кўпгина корхоналарда моддий бойликлар талон-торож қилиниб келинган ва ўмариб кетилган йўллар ҳамда туйнукларни беркитиб қўйишга муваффақ бўлинди.

Жумладан, Горький областида ёнилғи-мойлаш материалларини ўғирлашнинг олдини олиш юзасидан мувофиқлаштирилган чоралар амалга оширилди. Натижада давлат ташкилотларида бензинни тежашга эришилди, шахсий автомашина эгаларига бензин қуйиш станциялари орқали ёнилғи сотиш бир йил ичида уч баравар кўпайди. Бошқа бир қанча областларда ҳам шундай иш қилинди.

Бироқ, хўжасизлик, исрофгарчилик ва ўғирлашлар оқибатида ҳали ҳам кўп зиён кўрилмоқда. Кейинги вақтларгача савдо ва умумий овқатланиш системаларида ғаразли жиноятлар, харидорларни алдаш, чайқовчилик, порахўрлик фактлари очилмоқда. СССР Савдо министрлиги, Центросоюз ва уларнинг жойлардаги органлари раҳбарлари тартиб ўрнатишга ҳамиша ҳам манфаатдорлик билан қарамаяптилар, бу масалаларда сўз билан ишнинг бир жойдан чиқишига интилмаяптилар. СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги кўпдан-кўп суиистеъмолларни келтириб чиқарувчи сабабларни тугатиш билан етарли равишда шуғулланмаяпти.

Одатда масъулиятсизлик, олдини олиш ва тарбиявий ишни бўшаштириб юбориш вазиятида талончилар ва порахўрларнинг юлғичлик интилишлари вужудга келишини тажриба кўрсатиб турибди. Давлат интизомига риоя этилиши учун кураш, давлатни алдашнинг, халқ мулкига ҳамла қилишнинг, хизмат мавқеидан шахсий бойлик орттириш учун фойдаланишнинг ҳар қандай уринишлари пайини қирқиш ва уларни фош этишдаги муросасизлик — кадрларнинг, шу жумладан прокурор кадрларнинг партия томонидан қўйилган вазифаларни сабот билан моҳирона ҳал этиш қобилияти текшириб кўриладиган тамал тошидир. Бинобарин, биз прокуратуранинг ҳаракатлари шу талабларга тўла-тўкис мувофиқ бўлиши учун қўшимча чоралар кўрамиз.

СССР Бош прокурори экономикада ҳуқуқий омилларнинг ролини кучайтириш, хўжалик кадрларининг ҳуқуқ маданиятини ошириш, уларга таълим бериш системасини яхшилаш, олий ўқув юртларида ва техникумларда ҳуқуқ билимлари асосларини ўқитишни кенгайтириш зарурлиги ҳақида гапирди. Халқ хўжалигидаги ҳуқуқ таъминоти ҳозир замон талабларига тўла-тўкис мос келмайди. Масалан, саноат корхоналарининг учдан бирида, колхоз ва совхозларнинг ярмисида умуман юридик хизмат йўлга қўйилмаган.

Ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатишда СССРнинг меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонунда белгилаб берилган жуда катта имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Ҳолбуки, иккинчи Москва давлат подшипник заводининг, Ленинград «Электросила» бирлашмаси, Харьков трактор заводи, Рига «ВЭФ» бирлашмасининг ва бошқа корхоналарнинг намунаси шуни кўрсатадики, ишчиларнинг ўзлари интизомни мустаҳкамлашда, иқтисодий тежашни кучайтиришда, меҳнатга қараб ҳақ тўлаш принципларидан чекиниш ҳолларига йўл қўймасликда актив қатнашаётган жойларда касаба союз ташкилотлари, ишлаб чиқариш контроли, ўртоқлик судлари, кўнгилли халқ дружиналари яхши ишлаётган жойларда, мана шундай жойларда қонунларни бузиш ҳоллари йўқ, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги муттасил ошиб бормоқда.

Докладда гражданларнинг социал-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқларини муҳофаза қилиш масалаларига кўп эътибор берилди. Меҳнат ва уй-жой тўғрисидаги қонунларга риоя этилишига алоҳида аҳамият берилаётганлиги таъкидланди. Меҳнат низоларининг кўпчилик қисми корхоналарнинг ўзида ҳал этилмоқда. Гражданларнинг меҳнат ҳуқуқларини бузиш ҳоллари тобора камайиб бораётган бўлса ҳам, аммо тўла-тўкис тугатилгани йўқ. Мансабдор шахслар кўпинча қонунни билмасликлари, баъзан эса қонунга менсимай қарашлари оқибатида шундай фактлар содир бўлмоқда.

Асосли талаблар, салбий ҳодисаларга қарши курашдаги актив гражданлик позицияси жойларда зарур тарзда қўллаб-қувватланмаслиги оқибатида одамлар марказий органларга мурожаат қилишга мажбур бўлаётган ҳоллар оз эмас. Ҳалол, аммо ёқмайдиган ходимлардан қутулиш йўлидаги уринишлар ҳам тугатилган эмас. Прокуратура органларига кўп кишилар турли масалалар юзасидан мурожаат қиладилар. Қонунни бузиш ҳоллари тўғрисидаги сигналлар тез-тез ўз жойига бориб текшириладиган бўлиб қолди. Биз ҳар бир илтимос жуда синчиклаб кўриб чиқилиши учун, прокурор назорати ҳар қандай бюрократик сохтакорликлардан гарантиялаши учун талабчанликни доимо оширмоқдамиз.

Социализм жиноятчиликни тугатиш, ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларида қонунчилик режимини мустаҳкамлаш учун қулай шароитлар яратади, деди А. М. Рекунков. Минглаб аҳоли пунктларида бир неча йиллардан бери жиддий ҳуқуқ бузиш ҳоллари содир бўлаётгани йўқ. РСФСР, Украина, Грузия ва бошқа республикаларнинг кўпгина шаҳарлари ҳамда районларида ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олиш иши собитқадамлик билан ўтказилмоқда.

Шу билан бирга жиноятчилик — мураккаб социал ҳодиса эканини эътиборга олмасдан бўлмайди. Унинг сабаблари ўтмиш сарқитлари билан ҳам, шунингдек ривожланишимизнинг муайян муаммолари ва қийинчиликлари, тарбиявий ишнинг камчиликлари, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органлар ва бошқа давлат органларининг ишидаги нуқсонлар билан ҳам изоҳланади.

Шу сабабли қилинган ҳар бир жиноят учун масъулиятнинг муқаррарлигини таъминлаш энг муҳим вазифа бўлиб қолмоқда. Қилинган жиноят тўғрисидаги ҳар бир ариза ва хабар юзасидан милиция ва тергов органлари қонунда кўзда тутилган чораларни кўришлари устидан назорат кучайтирилди. Прокуратура ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатиш ҳолларига қарши кескин курашмоқда, жиноятларни ҳисоботдан яшириб қолишда айбдор бўлган кишилар жуда қаттиқ жавобгарликка тортилмоқда, ҳатто судга берилмоқда.

Ичкиликбозлик ва текинхўрликнинг тарқалиши кўпгина ҳуқуқ бузиш ҳолларининг келиб чиқишига сабаб бўлмоқда. Одамларнинг жонига ва соғлиғига қарши оғир жиноятларнинг, безорилик ҳаракатларининг жуда кўпчилиги маст ҳолда қилинмоқда. Жамият манфаатларига зид текинхўрларча ҳаёт кечираётган шахслар жиноятларнинг бешдан бир қисмини қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ташаббуси билан кўрилган ва бутун халқ томонидан қўллаб-қувватланган социал-иқтисодий ва ҳуқуқий характердаги чора-тадбирлар ичкиликбозликни қатъиян тугатиш учун мустаҳкам асос яратди. Қонунларга ва текинхўрлик билан кураш практикасига зарур тузатишлар киритилди. Жойлардан олинган маълумотлар ҳуқуқ нормаларини ва ижтимоий таъсир чораларини актив қўлланиш, ичкиликбозликка ва ичкиликбозларга нисбатан кучайиб бораётган муросасизлик ҳозирнинг ўзидаёқ меҳнат интизомини ва жамоат тартибини мустаҳкамлашга ижобий таъсир қилаётганини кўрсатмоқда. Прокуратура органлари ичкиликбозликка ва текинхўрларга қарши кураш тўғрисидаги қонунлар қатъият билан бекаму кўст қўлланилиши учун тинимсиз иш олиб борадилар.

Шундан кейин СССР прокурори судда жиноий ишларни кўриб чиқишда қонунчиликка жуда қаттиқ риоя этилиши ҳақида гапирди. Прокурорлар, деб таъкидлади у, шахснинг даҳлсизлигини таъминлаш, текширишнинг атрофлича, тўла-тўкис ва холисона бўлиши тўғрисидаги қонун талабларига муттасил риоя этилиши учун қатъий чоралар кўрмоқдалар.

Бироқ, қонунни бузиш ҳоллари ҳали тугатилгани йўқ. Гражданларни асоссиз равишда жиноий жавобгарликка тортиш фактларига Туркманистон ССРда, Пермь, Гомель, Қарағанда областларида йўл қўйилганлиги аниқланди. Бундай ҳоллар оз бўлса ҳам, уларнинг ҳар бирини СССР прокуратураси раҳбарлари фавқулодда ҳодиса деб баҳолайдилар. Кейинги йилларда социалистик қонунчиликни қўпол равишда бузганлиги ва хизмат соҳасида бошқа ножўя ишлар қилганлиги учун бир қанча раҳбар прокурор ходимлар эгаллаб турган лавозимларидан бўшатилди. Милициянинг жамоат тартибини сақлаш соҳасидаги фаолияти қатъий қонун доирасида амалга оширилиши устидан ҳам назорат кучайтирилди.

Қонунчилик жамоат ва давлат турмушининг ҳамма соҳаларига сингдириб юборилган. Шу сабабли прокуратуранинг олий назорат ўрнатиш соҳасидаги фаолияти хилма-хилдир. Бу иш партиянинг доимий контроллиги остида амалга оширилади. Прокуратуранинг халқ депутатлари Советлари билан ўзаро алоқаси мустаҳкамланмоқда. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советлари, маҳаллий Советлар сессияларида, ижроия комитетларнинг мажлисларида қонунчилик масалалари, одатда, прокурорларнинг докладларига мувофиқ кўриб чиқилади. Шу ўзаро алоқани яхшилаш — ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олишга комплекс ёндашиш таъминланишининг зарур шарти ва реал резервидир.

Халқ депутатлари Советлари қонунчиликни таъминлашда асосий роль ўйнашларини эътиборга олинганда, давлат ҳокимияти органларида, айниқса район, шаҳар ва область бўғинларида бошқа мутахассислар билан бир қаторда малакали юристлар ҳам бўлиши жуда зарур. Бунинг учун давлат қурилиши масалалари бўйича мутахассислар тайёрлаш ва етиштириб чиқаришни кўпайтириш мақсадга мувофиқдир.

Биз ўз ишимизни КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг талаблари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг танқидий мулоҳазалари позицияларидан баҳолаб, прокуратуранинг бутун фаолият савиясини ошириш учун ҳали нақадар кўп иш қилиш лозимлигини равшан тушуниб турибмиз, деди сўзининг охирида А. М. Рекунков. Биз аввало прокурор назоратининг натижадорлигини оширишни, қонунни бузиш ҳолларига нисбатан чора кўришнинг принципиаллиги ва ўткирлигини, бутун ишимизнинг қонунни бузиш ҳолларининг олдини олишга қаратилишини кучайтиришни, прокуратура органларининг кенг меҳнаткашлар оммаси билан, халқ депутатлари Советлари билан алоқаларини янада чуқурлаштиришни, тартиб, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган ҳиссамизни кўпайтиришни ўз вазифамиз, деб биламиз.

(Ҳисобот қисқартириб эълон қилинмоқда).

(ТАСС).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

ТАРТИБ ВА УЮШҚОҚЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАБ

(Боши 2-бетда).

Айни вақтда, деди ҳамдокладчи, экономика соҳасида қонунларнинг ижроси устидан прокурор назоратини амалга оширишда ҳали жиддий камчиликлар бор. Хўжалик қонунлари қўпол равишда бузилаётганлигини кўрсатувчи кўпдан-кўп фактлар прокурорларнинг алоҳида эътибор беришини талаб қилади. Масалан, ўтган йили давлат арбитражларининг ўзигина шартнома интизоми бузилиши билан боғлиқ 102 мингтадан ортиқ ишни кўриб чиқди. Бунинг учун биринчи навбатда тегишли министрликлар ва идоралар, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари жавобгарликка тортилишлари керак. Бироқ прокурорлар ҳам бундай фактларга нисбатан ҳамиша ўз вақтида ва кескин муносабатда бўлиб, барча зарур чораларни кўраяптилар, деб бўлмайди.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланиб КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда ўртага қўйилган вазифалар асосида прокуратура органлари фан ва техника ютуқларини самарали жорий этишга, бошқарув ва хўжалик механизмини такомиллаштиришга қаратилган қонунларнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтиришлари зарур.

Коммунистик партия билан Совет давлати, деди сўнгра нотиқ, гражданларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Бироқ бу соҳада ҳам прокурор назорати янада такомиллаштирилиши талаб этилади. Гражданларнинг давлат бошқарув органларига мурожаатлари устидан прокурор назоратини кучайтириш керак. В. И. Ленин таълим бергандек бу борада прокурорлар муассаса ва шахслар томонидан қонунчиликни ҳар қандай бузилишига қарши муросасиз кураш олиб боришлари зарур.

Сўнгра нотиқ кейинги вақтда жиноятчиликка ва бошқа ҳуқуқ бузишларга қарши курашни кучайтириш юзасидан прокуратура ва ҳуқуқни муҳофаза қилишнинг бошқа органлари амалга ошираётган тадбирлар тўғрисида гапирди. Ичкиликбозликка, безориликка, ижтимоий фойдали меҳнатдан бош тортишга, меҳнат қилмасдан даромад олишга қарши курашга қаратилган қонунларнинг бажарилиши устидан ички ишлар органларининг иши ва прокурор назорати тубдан яхшиланишга муҳтождир. Маҳаллий Советлар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, жамоатчилик мана шундай шармандали ҳолатларни ўрганиш ва уларга қарши курашни кўпинча аниқ йўналишсиз ва келишиб олинмаган ҳолда, кампаниячилик тарзида олиб бормоқдалар.

Қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссиялар, деди сўнгра ҳамдокладчи, прокуратура органларининг халқ депутатлари Советлари билан баҳамжиҳат иш кўриши масалаларига алоҳида эътибор бердилар. Кейинги йилларда Советлар бу йўналишдаги ишларни активлаштириб юбордилар. Бироқ имкониятлардан етарли фойдаланилмаяпти. Прокуратура органлари ҳамма жойда халқ контроли комитетлари, бошқа контрол қилувчи органлар билан мунтазам баҳамжиҳат ҳаракатни йўлга қўйганлар, деб бўлмайди.

Комиссиялар кейинги йилларда прокуратура органлари ишининг услуб ва методлари яхшиланиб, уларнинг меҳнат коллективлари ва аҳоли билан алоқалари кенгайганлиги ва мустаҳкамланганлигини, прокурор назоратининг ошкоралиги кучайганлигини қайд этиб ўтдилар. Шу билан бирга бу соҳада фойдаланилмаётган анчагина резервлар бор.

Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари, деди пировардида В. П. Миронов, СССР Олий Советининг Бош прокурор ҳисоботи юзасидан қарори лойиҳасини маъқулладилар.

Украина Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **А. А. Титаренко** музокараларни бошлаб бериб, прокуратура органлари ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини муҳофаза қилиш юзасидан катта ишларни амалга ошираётганликларини айтди. Айни вақтда КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми ўртага қўйган вазифаларни ҳал этиш уларнинг фаолиятини янада активлаштиришни, айниқса жиноятчиликнинг олдини олишга оид ишларини янада активлаштиришни талаб қилади. Турли кўрсатмалар ва бошқа хил норматив актларнинг кўплиги ҳақли равишда эътирозларга сабаб бўлмоқда. Бундан йўл-йўриқлар ва норматив актларининг бир қисми эскириб қолгани аёндир. Бу — тартибни мустаҳкамлашга кўмаклашмайди, балки кўпинча ишда ноўрин ишкалликларни келтириб чиқаради. Хусусан, ишчи ва хизматчиларнинг интизомий жавобгарлигини белгилаб берувчи кўпгина норматив актларни қайта кўриб чиқишни жадаллаштириш зарур.

Халқ депутатлари Советлари, деб давом этди нотиқ, ўзларига бериб қўйилган кенг ҳуқуқлардан тўлароқ фойдаланиб, уларга ишониб топширилган территорияда қонунларга риоя этилиши устидан контрол ўрнатишлари, ҳуқуқ-тартиботни бузишнинг барча ҳолларига қатъиян чек қўйишлари зарур.

Хўжалик соҳасида, давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашда қонунчиликка риоя этишнинг энг муҳим масалалари Олий Совет доимий комиссиялари, республика ҳукумати, маҳаллий Советлар муҳокамасига мунтазам қўйилмоқда, деди Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси депутат **Б. А. Ашимов.** У социалистик мулкни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларга риоя этилиши устидан назорат кучайтирилиб, исрофгарчиликка, хўжасизликка, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга, шартнома интизоми бузилишига қарши актив кураш олиб борилаётганлигини айтди.

Бироқ бу катта ишнинг бошланиши, холос. Нотиқнинг фикрича, министрликлар ва идоралар, бирлашмалар ва корхоналарда юридик хизматни мустаҳкамлаш, мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий тайёргарлигини яхшилаш зарур.

СССР Фанлар академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг директори академик **В. Н. Кудрявцев** ўз нутқини мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш учун юридик фан ва практикани мустаҳкам бирлаштириш проблемаларига бағишлади. У илм-фан юзага келтирган барча нарсалар практикага жорий этиляпти, деб бўлмайди деди. Нотиқ хўжалик ходимларининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, аҳоли ўртасида ҳуқуқий билимларни янада кенг ёйиш, юридик адабиётлар нашр этишни анча кўпайтириш зарурлиги тўғрисида гапирди.

Ҳамманинг ва ҳар бир кишининг фаровонлиги унинг меҳнат ҳиссасига, меҳнатнинг миқдори ва сифатига қатъий боғлиқ қилиб қўйилиши тўғрисида М. С. Горбачев қўйган талаб мени, ишчилар вакилини мамнун этди, деди Тбилисидаги В. И. Ленин номли электровозсозлик заводининг бригадири депутат **Г. А. Метонидзе.** Афсуски, жамиятимизда бошқалар ҳисобига яшашга, қандай қилиб бўлмасин кўпроқ фойда кўришга интилаётган кишилар ҳали бор. Бойлик орттириш психологияси, текинхўрлик, маълумки, тўғридан-тўғри қонунни бузишга олиб келади. Демак, шундай шароитни вужудга келтирайликки, унда турмушимиз нормаларидан ҳар қандай чекинишга имкон бўлмасин. Бу бизнинг қўлимиздан, жамоатчиликнинг қўлидан келади. Мен ишлаб турган коллективнинг фикри, аминманки, барча меҳнаткашларнинг фикри шундай.

Интизом ва тартибни мустаҳкамлаш юзасидан КПСС Марказий Комитети қабул қилган тадбирлар ҳуқуқни муҳофаза қилиш ишлари натижаларига ижобий таъсир кўрсатди, деди СССР ички ишлар министри депутат **В. В. Федорчук.** Кейинги вақтда ички ишлар министрлиги партия ва комсомол ташкилотлари билан мустаҳкам алоқа боғлаганлиги туфайли милиция анча мустаҳкамланди.

Давлат ва гражданларнинг манфаатларини муҳофаза қилиш, ҳуқуқ бузишларга қарши курашни кучайтириш ички ишлар министрлигининг энг муҳим ишидир, деди депутат. Бироқ социалистик мулкка қасд қилишнинг олдини олиш ва унга чек қўйишга ҳамма жойда муваффақ бўлинаётгани йўқ. Сўнгги вақтда милиция ичкиликбозликка ва у билан боғлиқ ҳуқуқ бузишларга қарши янада активроқ курашадиган бўлиб қолди.

КПСС Воронеж область комитетининг биринчи секретари депутат **В. Н. Игнатов** ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш коллективларда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини яхшилаш билан мустаҳкам боғлиқ эканлигини таъкидлади. У областда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида гапириб берди. Кўнгилли халқ дружиналари, ўртоқлик судлари, милиция ва прокуратура ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтирдилар. Бироқ бу катта ишнинг бошланиши холос.

Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг раиси депутат **Н. М. Маҳмудова** социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим масалаларини ҳал этишда кенг жамоатчиликнинг иштироки тўғрисида гапирди. У топширилган иш учун кадрлар масъулиятини ошириш, давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш мақсадида касаба союзлар олиб бораётган ишлар тўғрисида батафсил сўзлаб берди. Республика касаба союзлари ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида энг яхши натижаларга эришиш, одамларнинг самарали ишлаши учун зарур шароит яратиш, уларнинг турмушини яхшилашда меҳнат коллективларига ёрдам беришни ўз вазифаси, деб билади. Меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР қонунидан янада тўлароқ фойдаланиш бу соҳадаги резервлардан биридир. Бу эса социал адолат принципларига қатъий риоя қилишга имконият яратади.

СССР Бош прокурори ҳисоботини муҳокама қилиш тугади. СССР Олий Совети бир овоздан қабул қилган қарорда мамлакатимизда социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлашга қаратилган йўлнинг изчил амалга оширилиши экономика самарадорлигини ва совет халқи фаровонлигини юксалтиришнинг, социалистик демократияни такомиллаштиришнинг, гражданлар ҳуқуқларини мустаҳкам гарантиялаб беришнинг энг зарур шартларидан бири эканлиги уқтириб ўтилади. Прокуратура органлари ўз ишини яхшилади.

Айни вақтда прокуратура органлари қонунлар бажарилиши устидан назорат ўрнатиш соҳасида олиб бораётган ишлар социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш тўғрисида партия ва давлат ўртага қўяётган талабларга ҳали тўла жавоб бермайди. Хўжалик фаолиятида қонунлар бажарилиши устидан назорат етарли даражада амалга оширилмаяпти. Ичкиликбозлик, текинхўрлик, меҳнат қилмай даромад орттиришнинг олдини олиш ва уларга қарши курашишда прокуратура органлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органлар ишида жиддий нуқсонлар бор. Гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги қонунлар талабларини давлат ва жамоат органлари қандай бажараётганликлари устидан прокурор назорати яхшиланиши зарур.

СССР Олий Совети СССР прокуратураси ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органлар зиммасига қонунчиликни ҳар қандай бузишларни аниқлаш ва уларни ўз вақтида бартараф этиш, социалистик турмуш тарзига ёт бўлган ҳолатларга қарши кураш юзасидан қатъий чоралар кўриш вазифасини юклади.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари **Т. Н. Ментешашвили** СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида доклад қилди. СССР Олий Совети тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилди.

Шу билан Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг учинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

«ЛАЗЗАТ»нинг ЯНГИ БЕЛГИЛАРИ

ЯНГИЙЎЛДАГИ «Лаззат» кондитер ишлаб чиқариш бирлашмасида студент ва ёшларнинг Москвада бўлиб ўтадиган XII Жаҳон фестивалига алоҳида ҳозирлик кўрилмоқда. Бирлашманинг кўплаб комсомол-ёшлари бу тадбирга ўзларининг меҳнат совғаларини ҳозирлашга интилмоқдалар.

Бирлашма конвейерларидан тушаётган ширинликларда фестиваль белгиси қўйилаётганлиги комсомол ёшларни ҳар сменада янада унумли ва самарали меҳнат қилишга даъват этмоқда. Биргина шоколад тайёрлаш цехида ишлаб чиқарилаётган «Олимпия», «Чародейка» ва бошқа маҳсулотларга фестивалнинг рамзий белгиси туширилаяпти.

— Биргина бизнинг цехимизда тўрт хил маҳсулот фестиваль белгиси билан тайёрланмоқда, — дейди цех бошлиғи Т. Одилова. — Шунингдек, бирлашмамизнинг бошқа участкаларида ҳам шундай манзарани кузатиш мумкин. Диққатга сазовор томони шундаки, бу маҳсулотларнинг аксарият кўпчилиги фестиваль иштирокчилари ва меҳмонларининг дастурхонини безайди. Шунинг учун ҳам уларнинг сифатли бўлишига ҳаракат қилаяпмиз.

Н. МУРОДОВ.

Ўткир Ҳошимов

ИККИ ЭШИК ОРАСИ

(Давоми).

— Ҳайвонлар! — деди хириллаб, сўнгра қалаштириб сўкинди.

— Гут![1] — укол қилган офицер солдатларга бир имо қилган эди, эндигина ҳушига келган чолни тағин сувга тиқишди.

Биз — дарё соҳилида турганлар аждаҳога дуч келган қуёндек сеҳрланиб қолган эдик. Ҳеч ким қилт этмас, офицер ҳамон сувдаги чолнинг томирини ўлчаб, соатига қараб турар эди.

— Нима қилишаяпти? — дедим худди сувга ўзим тушгандек бутун вужудим музлаб.

Мени қўлтиқлаб турган лейтенантга қарасам, унинг ранги қордек оқариб, тишлари ғижирлаяпти.

— Аблаҳлар! — деди у титраб. — Тажриба ўтказаяпти, Рейхнинг совуқ урган аскарларини қайси дори билан қутқариб қолишни синаяпти.

— Шон тоот, — сувдаги чолнинг томирини ўлчаётган доктор-офицер мамнун ҳолда жилмайди. — Ин цванциг минутен тоот.[2]

Икки солдат яланғоч чолни сувдан суғуриб олди. Энди унинг оёқлари букилмас, бутун гавдаси тарашадек қотиб қолган эди. Судраб олиб бориб, дарёнинг ўртасидаги муз устига улоқтиришди. Ўликнинг оёқлари музга ёғочдай урилиб сакраб кетди.

Сафда турган хотинлар ва болалар қий-чув солиб юборишди. Немис автоматчиларидан бири одамларнинг бошидан ошириб тариллатиб ўқ узган эди, яна жимлик чўкди.

Тажриба ўтказаётган офицер муз устида депсиниб, оёқларини иситиб олди. Қўлқоп кийган қўлларини ишқалаб илжайди. Тағин бир имо қилган эди, икки автоматчи сафда турган хотинлардан бирига ёпишди. Унинг елкасига чанг солиб судраган эди, етти ёшлардаги қизалоқ хотиннинг этагига осилиб олди.

— Мама! — деди чинқириб. — Мамочка!

Солдатлар хотинни тешик томонга судрар, қизалоқ эса онасининг этагига маҳкам ёпишиб олган эди.

Автоматчилардан бири немисча сўкиниб, қизчанинг қулоғидан чўзганча сафга қайтарди. Хотиржамлик билан хотинни ечинтира бошладилар. Аввал унинг бошидан рўмолини юлиб олишди. Кейин пальтосини, жун пайпоғини, кўйлагини...

— О! — синовчи доктор-офицер аёлнинг оппоқ кўкракларига суқланиб қараб, томоғини тақиллатди.

Беихтиёр юзимни ўгирдим. Яланғоч аёлни умримда кўрмаган эдим. Ўша томонда ҳаяжонли шовқин кўтарганини эшитиб, яна бурилиб қарадим. Немис автоматчиларидан бири хотиннинг қўлтиғидан олмоқчи бўлган эди, аёл унинг башарасига тарсаки тортиб юборди. Лекин ўша заҳоти елкасига тушган қўндоқ зарбидан қорга муккасидан йиқилди. У қип-яланғоч эди.

Аёлни қорда судраб обориб муз орасига тиқишди.

Доктор-офицер ниҳоятда ишбилармонлик билан соатига қараб, унинг томир уришини санай бошлади. Аёлнинг оппоқ кўкраклари муз қиррасига тиралиб турар, ҳансираб нафас олар, икки кўзи биз томонда эди.

Саф орасида турган қизалоқ жон ҳолатда чинқирди:

— Мама!

Автоматчилардан бири шу томонга югурди. Қизалоқни урди, шекилли, боланинг бўғилиб йиғлагани эшитилди. Бироқ зум ўтмай яна ўша илтижоли фарёд янгради:

— Ма-ма!

Орадан анча вақт ўтди. Мунча ҳисоб-китобга ўч бўлмаса бу фашист, мунча хотиржам бўлмаса? У ҳалиям аёлнинг томир уришини ўлчар, соатидан кўз узмас, аёл эса ҳадеганда ҳушидан кетмас, икки кўзи қизчасига тикилганча ҳансираб нафас оларди.

Доктор-офицернинг силлиқ юзида аввал ҳайрат, кейин даҳшат пайдо бўлди.

— Фиер унд цванинг минутен! — деди бидиллаб. — Штирбт нихт. Вие айн хундт цэлебих![3]

Ўзи совқотиб кетди, шекилли, солдатларга алланима деб буйруқ берди. Автоматчилар аёлни сувдан суғуриб олишди.

— Доча! — қип-яланғоч хотин тирик қолганига ишонди. Совуқдан тишлари тақиллаганча қизчаси томонга гандираклаб кела бошлади. Сувга теккан ери музлаб қолган, қадам босган сайин сочлари елкасига шақир-шуқур урилар, яланг оёқлари билан сирғаниб-сирғаниб, шу томонга талпинар эди. Қизалоқ саф орасидан отилиб чиқиб онасига югурди. Лекин она-бола бир-бирига етолмади. Автоматчилардан бири онани, бири қизалоқни елкасидан чангаллаб икки томонга тортди.

Чинқириб йиғлаётган қизчанинг кўз ўнгида қип-яланғоч онани музга ўтқазиб билагига укол қилишди. Обориб яна муз орасига тиқишди.

Билагимдан тутиб турган лейтенант нуқул инграр, «аблаҳлар, ваҳшийлар» деб тишларини ғижирлатар, аммо у ҳам, мен ҳам бир нима қилишга ожиз эдик.

Доктор-офицер ўз касбини хўп пухта эгаллаган экан! Аёлнинг томирини секундигача аниқлик билан ўлчаб санар, ҳар беш минутда қанча вақт ўтганини айтиб турар, биттаси эса дафтарга ёзиб борарди.

Хотин яна ўттиз беш минут чидади. Офицерлар қувониб кетишди. Чамаси, бу дорининг таъсири зўрроқ эканини бир-бирига маъқуллаб тушунтирар эди. Бояги кап-катта эркак уколдан кейин ўн минут ўтмай жон берди. Манави аёл эса хотин киши бўла туриб, ярим соатдан ошдики, ўлмаяпти. Демак, бу галги дорининг фойдаси кўпроқ экан!

Ҳисоб-китобга уста немислар, «маданиятли», «билимдон» фашистлар бир нарсани ўйламасди. Аёлни шунча азобга бардош беришга мажбур қилган нарса дори эмас! Ўлимдан зўр келишга мажбур қилган куч укол эмас! Онанинг кўз ўнгида қизчаси турибди. У боласидан умид узолмаяпти. Ўлолмаяпти. «Доно» немисларнинг ақли қандоқ етсин бунга!

— Капут! — доктор-офицер ниҳоят кўнгли тинчиб соат чангаллаган қўлини баланд кўтарди.

Автоматчилар аёлнинг икки қўлидан тортиб сувдан чиқаришди. Энди унинг бутун бадани музлаб қолган, ҳатто... икки кўксининг ўртасида муштдек муз ёпишиб қотиб қолган эди.

— Ма-а-а-ма-а-а!

Автоматчилар хотиннинг музлаган сочидан судраб бояги чол томонга олиб кетишаётганида қизалоқнинг осмонни тешиб юборгудек чинқириғи оламни тутди:

— Ма-а-мочка-а!

Доктор-офицер яна депсинди. Қулоғидан совуқ ўтди, шекилли, шапкаси тагидаги кафтдек қулоқчинларини икки қўллаб ишқалади. Автоматчилар биз томонга келаётганини кўриб, беихтиёр орқага чекиндик.

— Бардам бўл! — кўзойнакли лейтенант бўғиқ овозда далда берди. — Алвидо, солдат! Тирик қолсанг, қасос ол!

Немис автоматчилари бир зум тўхтаб қолишди. Иккаласи кулранг кўзларида истеҳзо билан гоҳ лейтенантга, гоҳ менга қарар, молхонага кириб семизроқ қўйни сўйишни мўлжаллаган қассобдек иккаламиздан биримизни танлар эди.

Доктор-офицер бир нима деб буюрган эди, «қассоблар» мени танлашди. Иккаласи икки қўлтиғимга ёпишди.

— Алвидо, ўртоқ лейтенант! — дедим пичирлаб. — Тирик қолсангиз...

Пешонамга тушган мушт зарбидан бир лаҳза ҳушимни йўқотдим, лекин зум ўтмай ўзимга келдим. Оёғим сирқираб оғрир, аммо автоматчилар қадам босишга қўймай муз устида судраб кетишарди.

— Ўртоқ лейтенант! — охирги кучимни тўплаб ҳайқирдим. — Ҳусановман, Тошкентдан! Тирик қолсангиз, хабар қилинг!

Эсимни таниганимдан бери бегона у ёқда турсин, ота-онамга ҳам яланғоч кўринмаган эдим. Уят бўлди. Бегона хотинлар турибди. Бегона қизлар... Болалигимда Бўрижарда чўмилганимда ҳам иштонимни сиқиш учун қамишзор ичкарисига кириб кетардим. Шуни ўйлашим билан лоп этиб, дадам, ойим, Робия хаёлимга келди. Кўзимда ёш айланяптими? Йўқ! Нега энди? Мана шу ваҳший фашистлар олдида-я!

...Аввалига бутун вужудим музлаб кетди. Муз остидаги оқим унча тез эмас эди. Оёғимни қимирлатиб кўрсам тагига етмади. Демак, дарё чуқур. Автоматчилардан бири қўлтиғимни тутиб турарди, доктор-офицер эса иккинчи билагимни ушлаб, томиримни текшира бошлади. Негадир энг аввал ярадор оёғим, белим, охири бошим қизий бошлади. Автоматчи тепамда тураверб зерикдими, ҳушдан кета бошлаганимни билдими, қўлтиғимни қўйиб юбориб нари кетди. Аммо мен ҳали эс-ҳушимни йўқотмаган эдим. Офицернинг билагимни тутган чарм қўлқопи совуқ эди. Лекин зум ўтмай қўлқопи исиб кетгандек бўлди. Энтикиб нафас олганча унинг юзига қарадим. Сарғиш қошлари чимирилган, соқоли қиртишлаб олинган, юзи сип-силлиқ. Атир ҳиди анқиб турибди. Юпқа лаблари қимтилган. Кўкиш кўзларида ним табассум билан соатига қараб томир уришимни санаяпти. Худди итни, маймунни текшираётгандек. Ҳатто ора-чора мамнун илжайиб ҳам қўяди.

«Шошма аблаҳ! Тажриба қанақа бўлишини кўрсатиб қўяман! Музлаб ўлиш қанақа бўлишини сенам бир кўриб қўй!» Бу фикр хаёлимга қаёқдан келганини билмайман. Тўсатдан вужудимга куч ёғилиб киргандек бўлди. «Амаллаб қўлидан ушлаб олсам бўлди!» Сув остидаги қўлимни қимирлатиб кўрсам ҳали жон бор. Яхши! Сувнинг устки қисми яхлаб — кўкрагим атрофини дарров юпқа муз қоплабди. Бўш қўлимни секин юқорига кўтардим. Силлиқ юзли доктор-офицер муз шилдирағанини эшитиб, ярқ этиб қаради-ю, парво қилмай яна соатига тикилди. Хотиржамлик билан томиримни ўлчашда давом этди. Бўш қўлимни муз қатламидан секин чиқардим. Билагимдан тутиб турган қўлига чанг солиб, жоним борича ёпишиб олдим. У сесканиб кетди. Кўзлари ола кула бўлиб, соатни қор устига отиб юборди-да, иккинчи қўли билан билагимга муштлай бошлади. Даҳшат ичида алланима деб чинқирди. Автоматчилар шу томонга югуришди, лекин отишмади. Хўжайинини отиб қўйишдан қўрқишди шекилли. Сўнгги кучимни тўплаб бир силтаган эдим, офицер сирғаниб музга ўтириб қолди. Ёнбошига ағдарилиб, бошидан шапкаси учиб кетди. Боши шундоққина ёнимга келиб қолди. Жон ҳолатда сариқ сочларига ёпишдим. Солдатлар автомат билан билагимга ура кетди. Аммо совуқдан тарашага айланган қўлимга оғриқ таъсир қилмас, акашак бўлиб қолган бармоқларим доктор-офицернинг сочига чангакдек ёпишиб қолган эди. Офицер шундай даҳшат билан додлаб юбордики, овози хотинларникидек ингичкалашиб кетди. Ўша заҳоти боши билан сувга шўнғиганини, оғзига муздек сув кириб овози ўчгани, «булқ-булқ» қилиб қолганини идрок этдим. Яна бир марта ҳушимга келдим. Бошим қандайдир қиррали нарсага урилганини ҳис этдим. Оқим сув тагидаги музга обориб урган экан. Қизиқ, муз қатлами билан сув ўртасида бир-икки энлик очиқ жой бўларкан. Ютоқиб нафас олган эдим, ўпкамга сув аралаш ҳаво кирди. Пастда, сув тагида, бутимнинг орасида қора гавда жон талвасасида типирчилар, қўлим чангак бўлиб, ҳамон сочига ёпишиб қолган, қўйиб юбормас эдим. Олисда ёруғ туйнукдан кўкимтир нур тушиб турар, ўша томонда автоматнинг тариллагани, бўғиқ қий-чув элас-элас эшитилар эди. Шуларни бир сония ҳис этдим-у, кейин... ҳаммаси тамом бўлди.

[1] Яхши! (нем).

[2] Ўлди. 20 минутда ўлди. (нем.).

[3] Йигирма тўрт минут. Жони итдан ҳам қаттиқ экан. (нем.).

(Боши газетанинг 3 июль сонида).

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭФИОПИЯ ҲУКУМАТИНИНГ КУЧ-ҒАЙРАТИ

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия ишчи партияси (ЭИП) Марказий Комитетининг аъзоси, ёрдам бериш ва тиклаш комиссиясининг комиссари Дауит Вольде-Гиоргис бу ерда қуйидагиларни айтди: Эфиопия ҳукумати қурғоқчиликдан зарар кўрган районлардаги аҳолининг аҳволини енгиллаштириш учун зўр куч-ғайрат сарфламоқда. Салкам ярим миллион киши мамлакатнинг бир мунча унумдор вилоятларига кўчирилди. Республикада қурғоқчиликдан зарар кўрганларга ёрдам берувчи 300 дан кўпроқ марказ ишлаб турибди.

Эфиопияда узоққа чўзилган қурғоқчиликдан жами саккиз миллионга яқин киши азият чекди, деб маълум қилди Дауит Вольде-Гиоргис. Эфиопиянинг ёрдам бериш тўғрисидаги даъватига халқаро ҳамжамият умуман ижобий жавоб қайтарди. Аммо мамлакат ҳамон хилма-хил ёрдамга эҳтиёж сезмоқда.

(ТАСС).

НОБЕЛЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИНИНГ АНЖУМАНИ

БОНН. Ғарбий Германиянинг Линдау шаҳрида (Баден-Вюртемберг ўлкаси) Нобель мукофоти лауреатлари бўлган олимларнинг 35-халқаро конференцияси ўз ишини бошлади. Конференцияда дунёдаги олти мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқининг таниқли физиклари иштирок этмоқдалар. Улар физика фани соҳасидаги энг янги кашфиётларга оид, биринчи навбатда юксак энергиялар физикасига оид масалаларни муҳокама қиладилар.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ БРАЗЗАВИЛЬ. Бу ерда Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини якунлади. Пленум қатнашчилари республика миллий халқ мажлиси сессиясининг Конго Халқ Республикасини иқтисодий ривожлантириш ҳозирги беш йиллик плани бажарилиши ҳамда мамлакатни 1987—1991 йилларда иқтисодий ривожлантиришнинг иккинчи беш йиллик плани асосий йўналишлари ҳақидаги докладини муҳокама қилдилар.

◆ РИМ. Италия пойтахтида террорчилик ҳаракати амалга оширилди. Римдаги халқаро аэропортнинг багаж бўлинмасидаги заллардан бирида чемоданга яшириб қўйилган бомба портлади. АНСА агентлигининг ёзишича, бу чемодан Ҳиндистонга жўнайдиган пассажир самолётига ортилиши керак эди. Ахборот агентликларининг хабарларига қараганда, бир неча ишчи жароҳатланган. Полиция аэропорт атрофини қуршаб олган.

◆ ВАШИНГТОН. Ливандаги мусулмон шиаларга нисбатан Исроил давлат терроризми сиёсатини ўтказмоқда, деди «Транс уорлд эйрлайнс» авиакомпаниясининг олиб қочилган самолёти учувчиси Жон Тестрейк Си-Эн-Эн телекомпанияси мухбири саволларига жавоб қайтариб. Бу самолётдаги йўловчилар учувчилар командаси билан биргаликда 30 июнь куни озод қилинган эди.

ВАҲШИЁНА ЧОРАЛАРГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИК

ДАМАШҚ. Исроилдаги энг катта тўқимачилик комбинатининг икки мингдан кўпроқ ишчиси забастовка эълон қилди. Ишчилар ҳукуматнинг экономика соҳасида қабул қилган ваҳшиёна чоралари дарҳол бекор қилинишини талаб этиб, Хайфа кўчаларига чиқдилар. Тўқимачи ишчилар ҳукумат кенг омманинг иқтисодий аҳволини яхшилаш учун реал қадамлар қўйиши кераклигини айтдилар. Улар Исроилнинг агрессив ташқи сиёсий йўли тўхтатилишини ва Перес ҳукумати истеъфога чиқишини талаб қилдилар.

(ТАСС).

◆ **КАПИТАЛИСТИК мамлакатларнинг оммавий ахборот воситалари «Ғарб демократиясининг тантанаси» тўғрисидаги бўҳтонни зўр бериб тарғиб қилишади. Лекин шаҳарларнинг кўчалари ва майдонларида меҳнат билан капитал тўқнашиши билан бу «демократия» унутиб қўйилиб, намойишчиларга қўпол куч ишлатиш бошланади. Суратда: Голландиядаги Утрехт шаҳрида кийимини алмаштириб олган полициячилар намойишчиларни қувғин қилмоқдалар.**

АНП—ТАСС фотоси.

ГВАТЕМАЛА ОХРАНКАСИНИНГ БЕДОДЛИКЛАРИ

ВАШИНГТОН. Гватемаладаги генерал Мехия режими мамлакатда террор ва жабр-зулмни кучайтирмоқда. Вашингтонда жойлашган ва ғарбий ярим шар ишлари кенгаши деб аталган жамоат ташкилотининг маълумотларига кўра, июнь ойининг биринчи ҳафтаси ўзидагина режим охранкаси 36 кишини йўқ қилди ёки ўғирлаб кетди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ материаллари изидан

«САНСАЛОР БЎЛГАН ҲАММОМ»

Газетанинг 25 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган танқидий хабарда Чиноз шаҳри марказида янги қурилган ҳаммом тўрт ойдан бери ишламаётганлиги маълум қилинган эди.

Танқидий хабар юзасидан редакция халқ депутатлари Чиноз район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Коршуновдан жавоб олди. Унда айтилиш[...] ҳаммом Чиноз район [...] шний хизмат комбинат[...] билан узоқ вақт и[...] турган. Ҳозир у ишга [...] рилди. Марказий ҳа[...] фойдаланишни янад[...] лаш мақсадида ка[...] тармоғи қуриш юз[...] йиҳа-смета ҳужж[...] лаб чиқилди. «[...] ремонт» ташкил[...] ишларини олиб [...] зиммасига олди.

• ФАН • МАДАНИЯТ • САНЪАТ • СПОРТ

XII·МОСКВА·1985

◆ ЎЗБЕКИСТОН ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг маданият уйи қошидаги «Ҳилола» ансамблининг шуҳрати йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бу бадиий ҳаваскорлик коллективида турли касбдаги йигит ва қизлар фаол иштирок этмоқдалар. Яқинда ансамбль аъзолари студент ва ёшларнинг Москвада ўтказиладиган XII Жаҳон фестивалида қатнашиш учун жўнаб кетдилар. Суратда: «Ҳилола» ансамбли қизлари рақс ижро этишмоқда.

Е. Ботиров фотоси.

КЎРГАЗМА НАМОЙИШ ЭТИЛМОҚДА

Пойтахтимиздаги Тельман номли маданият ва истироҳат боғида Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи ва Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг рассомлар студияси томонидан ташкил этилган кўргазма намойиш этилмоқда.

«Доим тайёр!» деб аталган бу бадиий кўргазма Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган бўлиб, унга Ўзбекистон рассомларининг Улуғ Ватан уруши мавзуидаги рангтасвир, графика, плакат ва ҳайкалтарошлик асарлари қўйилган.

Рассом С. Пастуховнинг триптих плакати «Ғалаба» деб номланади, В. Журавлёвнинг «Сукунат» туркум асарлари, Я. Темирхаяевнинг «Совет Армиясига шоншарафлар!», И. Эгамовнинг «Суронли йиллар» плакатлари уруш ва тинчлик темаларини ифодалайди. Шунингдек, рангтасвир асарларидан Ж. Умарбековнинг «02ни чақириш», Р. Ризамуҳамедовнинг «Ҳалок бўлганларга гулдаста», Р. Чориевнинг «Разведкачи Ашуров портрети», Б. Бобоев ва Р. Чориев ҳамкорлигида ишланган «Собир Раҳимов портрети», Р. Вико мўйқаламига мансуб «Рейхстагга йўл» ва И. Тошмуротов, Р. Матевосян, С. Мирзаев ва бошқаларнинг асарлари кўпчиликка манзур бўлмоқда.

Ҳайкалтарошлик асарлари ҳам ўзининг сермазмунлиги ва бадиийлиги билан томошабинлар диққатини жалб этаяпти.

О. ХЎЖАНИЁЗОВА.

ФЕСТИВАЛГА БАҒИШЛАНГАН АЛЬБОМ

ЙИГИТ ва қизларнинг улкан байрами сифатида ўтказилаётган ёшлар ва студентларнинг жаҳон фестивалларининг ҳар бири ўз солномасига эга. Яқинда Москвада бўладиган XII Жаҳон фестивали ҳам ёшлар ҳаётида муҳим воқеадир.

Бу байрамга мамлакатимизда катта тайёргарлик ишлари кўрилди. Жумладан, пойтахт областимиз шаҳар ва районларида фестивалга бағишлаб турли кеча ва учрашувлар ўтказилди, арзигулик армуғонлар ҳозирланди. Бу ва шу каби бошқа воқеалар яқинда тайёрланган «Тошкент области ёшлари — XII Жаҳон фестивалига» деган альбомда ўзининг тўла аксини топди.

А. АЛИЕВ.

МЕҲНАТ ҚИЛИБ, ДАМ ОЛМОҚДАЛАР

Тошкент шаҳрининг мактаб ўқувчилари ўз меҳнатини ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивалига бағишладилар. Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозида меҳнат чорагини ўтказаётган ўқувчилар ёшларнинг Москвада бўладиган анжумани фондига бир кун ишлаб топган иш ҳақини топширдилар. Ўқувчилар хўжаликка мева ҳосилини тезроқ йиғиштириб олишда ёрдам бериб, белгиланган нормани анча ошириб бажараяптилар. Ҳар бир бола кунига 50—60 килограмм гилос, олча, олма теряпти.

Унумли меҳнат мароқли дам олиш билан қўшиб олиб борилмоқда. Мактаб ўқувчилари фестивалга бағишланган турли викториналар, конкурслар, қўшиқ ва шеърият кечалари ўтказишаяпти.

Тошкент областининг хўжаликларида 48 та меҳнат ва дам олиш лагери ташкил этилган. Бу лагерларда деярли 9 минг мактаб ўқувчиси ёзги каникулини ўтказади.

ДОН НОБУД БЎЛМАЙДИ

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари олимлари ишлаб чиққан махсус беркитиш мосламалари қўлланилса автомобиль кузовидан биронта ҳам дон тўкилмайди. Кузовда юк қанча кўп бўлса, унинг деворларига тушадиган босим шунча ортади, бинобарин шу қадар мустаҳкамроқ бўлади — янгиликнинг хусусияти ана шундай. Бу янгилик тўкиладиган материалларни ташиш вақтида нобуд бўлишига хотима беради.

(ЎзТАГ).

«КУНДУЗГИ ЮЛДУЗ»

ГАЛАКТИКАНИ ташкил этувчи миллиард-миллиард юлдузларга нисбатан Қуёш ерга нисбатан яқин жойлашгани билан фарқ қилади. Ёруғлик нурлари секундига 300 минг километр тезликда тарқалиб, қуёшдан ерга 8 минутда етиб келади. Бизга энг яқин бўлган Проксима Центавра юлдузидан эса ёруғлик тўрт йилда етиб келади. Шундай космик жисмлар ҳам борки, уларгача бўлган масофани ёруғлик миллиард йилларда босиб ўтади.

Яқинлиги туфайли бошқа юлдузлардан ажралиб турган Қуёшни кундузги юлдуз десак бўлади. Унинг ёруғлиги ва иссиқлиги Ердаги ҳаёт мавжудлигининг зарурий шартидир. Қуёш инсон яшаб турган муҳитдаги, яъни атмосферадаги ва гидросферадаги барча жараёнларнинг асосий сабабчисидир. Ерга тушаётган энергиянинг миқдори сал ўзгаргудек бўлса, бу дарҳол сезилади. Масалан, Ер ўз орбитаси бўйлаб ҳаракат қилганида Қуёшдан тушаётган иссиқлик ўзгариб туради. У камайганда куз бошланади ёки кўпайганда баҳор келиб табиат уйғонади. Биз бунга шунчалик ўрганиб қолганмизки, фасллар алмашиши Қуёш билан боғлиқлиги ҳақида ўйлаб ҳам ўтирмаймиз. Аммо, Қуёшнинг Ердаги ҳаёт учун аҳамияти қадим замонлардан бери маълум. Кўп халқлар шунинг учун ҳам Қуёшга сиғинишган.

Қуёш Ердаги иқлимнинг ўзгаришига, об-ҳавонинг шаклланишига, биологик организмлар ва хусусан одамнинг ҳолатига жуда катта таъсир қилади. Лекин бу таъсирнинг бевосита механизми анча нозик ва мураккаб. Бунинг устига Қуёш юзасида тез ўзгарувчан чақнашсимон жараёнлар рўй бериб туради. Бундай жараёнлар пайтида радиоалоқа узилиши ҳоллари кузатилади, кўпчилик электрон ускуналар вақтинча ишдан чиқади. Қуёшнинг Ерга таъсирини тўғри англаш учун унинг ўзида рўй бераётган ҳодисаларни тўла тушуниш шарт. Бу соҳада кейинги 20—30 йил ичида катта тараққиётга эришилди. Маълумки, Ер атмосфераси коинотдан келаётган барча электромагнит тўлқинлардан фақатгина кўринадиган ва қисман радиотўлқинларнигина ўтказади. Қолган нурлар эса атмосферада деярли тўлиқ ютилади ва Ер сатҳига етиб келмайди. Шу туфайли фақатгина оптик астрономия усуллари билан олинган информацияга асосланиб Қуёшдаги жараёнлар ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлиш анча мураккаб масала эди.

Космонавтика, аниқроғи ракетасозлик техникаси ривожлангандан сўнг олимлар ўз телескопларини атмосферадан ташқарига олиб чиқишни бошладилар ва барча самовий жисмларнинг ва шу жумладан, Қуёш нурланишининг бутун спектрини кузатиш имкони туғилди. Астрономия фанида мутлақо янги бўлган бир неча тармоқлар пайдо бўлди.

Қуёш юзасида рўй бераётган жараёнлар тўғрисида атрофлича информация олина бошланди. Қатор янги объектлар очилди. Масалан, Қуёш тожидаги ўралар, ёрқин рентген нуқталар, тож конденсациялари... Орбитал станцияларда жойлашган аппаратура ёрдамида қилинган ҳодисалар орасида планеталараро фазодаги зарядланган заррачалар очилиши катта аҳамиятга эга. Маълум бўлишича, Қуёш тожидаги ўралардан космик фазога катта тезликда заррачалар отилиб чиқар экан. Улар Ер атмосферасига кириб, ундаги атомларни ионлаштиради. Натижада, ионосфера ҳосил бўлади. Маълумки, ионосфера радиоалоқа ўрнатиш имконини туғдиради.

Қуёшдаги доғларда содир бўлувчи чақнашлар пайтида эса зарядланган заррачаларнинг миқдори ва тезлиги минглаб марта ошади. Бундай чақнашлар Ерда жойлашган обсерваторияларда ҳам махсус телескоплар ёрдамида кузатилади. Ҳозирги кунда Қуёш физикаси олдида турган асосий масалалардан бири ана шундай чақнашларнинг вақтини ва жойини олдиндан айтиб беришдир. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, чақнаш табиатини ўрганишда ва умуман Қуёшнинг активлигини тушунишда узоқ вақт давомида тинимсиз олиб борилган кузатишларнинг аҳамияти жуда катта. Космик кузатишлар ривожланган пайтда ҳам оптик кузатишларнинг аҳамияти ошиб бормоқда. Чунки олимлар жуда кўп хулосаларга айнан оптик, рентген ва гамма нурларида олинган информацияни солиштириб ўрганиш натижасида келадилар.

Қуёшдаги ҳодисаларни батафсил ва узлуксиз ўрганиш мақсадида СССР миқёсида 1930 йилда ягона Қуёш хизмати жорий этилган. Шу пайтдан бошлаб Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Астрономия институти бу хизматнинг актив иштирокчисидир. Бу муҳим ишда ўзбекистонлик олимларнинг ҳиссаси жуда катта, чунки серқуёш республикамизда деярли бутун йил мобайнида астрономик кузатишлар олиб бориш мумкин.

Ш. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Астрономия институтининг катта илмий ходими, физика-математика фанлари кандидати.

МУЗЕЙ ЗАЛЛАРИДА

УЧ ДАВРГА ОИД

Республикамиз амалий санъат музейида Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреати, санъатшунослик фанлари кандидати Муҳиддин Раҳимов асарлари кўргазмаси очилди. Стендларга у яратган қадимги, Ўрта аср ва ҳозирги даврга оид сопол буюмлардан намуналар қўйилди. Уларни кузатган киши устанинг Афросиёб, Хоразм, Қува, Марв, Тошкентда бундан бир неча аср илгари ҳам яхши равнақ топган кулолчиликка доир буюмлар устида тадқиқотлар олиб бораётганлигига гувоҳ бўлади. Тошкентдаги кулолчилар авлодининг давомчиси, ҳозирги замон бадиий керамика мактабининг асосчиси М. Раҳимов ўз меҳнати билан республикамизга танилган санъаткордир.

Яқин-яқинларгача сопол буюмлари тайёрлашнинг қадимги сирлари номаълум эди. Тадқиқотчилар, археологлар уларнинг пишиқлиги, сержилва бўёқларига ҳамда нафислигига ҳавас қилар эдилар. Ана шу санъатни чуқур эгаллаш йўлида хизмат қилаётган Муҳиддин Раҳимов ўтмиш сирларини эгаллади ва уй-рўзғор керамикасининг ранг-баранг турларини яратди.

О. АПУХТИН.

◆ СУРАТЛАРДА: Муҳиддин Раҳимов иш устида; моҳир кулол қўлидан сайқал топган идишлар.

Автор фотолари.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ФАХРИЙ СПОРТ МАСТЕРИ

Аъзамжон Шокиржонов республикамизда биринчи бўлиб «Ўзбекистон ССР фахрий спорт мастери» шарафли унвонига мушарраф бўлган курашчидир. Бу муваффақиятга у қунт билан изланиб, спортнинг бир неча турларини мукаммал эгаллаб олганлиги туфайли эришди.

Ёшлигиданоқ курашнинг миллий усулига меҳр қўйган бу йигит талабалик йилларида севган машғулоти билан изчил шуғулланди. Бўш вақтларини кўпроқ Ўзбекистон Давлат физкультура институтида ташкил этилган миллий кураш секциясида ўтказди. СССР спорт мастери, иттифоқ тоифасидаги ҳакам В. Гришаев раҳбарлик қилаётган бу секцияга кўплаб умидли ёшлар жалб этилган эди.

Аъзам ҳам улар сафида тарбияланди. Курашнинг техникаси ва тактикасини пухта эгаллаб олди. Миллий кураш бўйича ёшлар ўртасида ўтказилган республика мусобақаларида қатнашиб, бир неча бор совринли ўринларни эгаллади. Мамлакат биринчиликларида ҳам муваффақиятли иштирок этди. Айниқса, 1970 йили Новосибирскда ўтказилган беллашув унинг ёдидан чиқмайди. Бу ерда у рақиблари устидан кетма-кет ғалаба қозонди ва СССР спорт мастери талабини бажарди.

Ёш полвон курашнинг миллий усулида эришган дастлабки ютуғи билан кифояланиб қолмади. Спортнинг дзю-до, самбо сингари қизиқарли турлари билан шуғулланишга ҳам вақт топди. 1972 йили А. Шокиржонов курашнинг фарғонача усули бўйича Ўзбекистон ССР спорт мастери талабини бажарди. 1980—1983 йилларда дзю-до ва самбо бўйича СССР спорт мастери бўлди.

Аъзамжон Шокиржонов эндиликда спортнинг бир нечта турини эгаллаган маҳоратли курашчигина эмас, ёшларнинг ғамхўр мураббийси ҳамдир. У ўн йилдан буён ўзи камол топган институтнинг миллий кураш секциясида тренер. Ўз тажрибаларини ёшларга қунт билан ўргатмоқда. Уларни келгусида мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилишга даъват этяпти. Маҳоратли курашчи ва тренер бошчилик қилаётган команда кейинги уч йил ичида республика ёшлари ўртасида ўтказилган мусобақаларда фақат биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллади. М. Байтаров, Ш. Урайимов, А. Ҳасанов сингари йигирмага яқин умидли курашчилар эса Ўзбекистон ССР спорт мастерлари бўлишди.

Ҳ. ВАЛИЕВ,
Ўзбекистон Давлат физкультура институти студенти.

ФУТБОЛ

«СОҲИБКОР» БИРИНЧИ ДАВРА ҒОЛИБИ

Мамлакат биринчилиги иккинчи лига еттинчи зона командалари биринчи даврага якун ясадилар. Фақат битта учрашув ўтказилмай қолди. Бу «Косонсойчи» командаси билан Наманганнинг «Автомобилист» коллективи ўртасидаги ўйиндир.

«Соҳибкор» охирги турда «Хива» футболчиларини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ғолиб келди ва иккинчи ўринда бораётган Фарғонанинг «Нефтяник» командасидан янада ўзиб кетди. «Нефтяник» охирги турда сафарда «Косонсойчи»га 0:1 ҳисобида ютқазди.

Агар турнир жадвалига назар ташлайдиган бўлсак, уч пешқадам орасидаги фарқ яққол сезилади. «Соҳибкор» «Нефтяник»дан 6 очкога, «Зарафшон»дан 9 очкога ўзиб кетди. Бунинг устига янгийўллик футболчиларнинг 16 ўйинда атиги икки очко йўқотганликларини ҳисобга оладиган бўлсак, зонада ғолиблик учун «Соҳибкор» асосий даъвогар эканлигига ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

К.	Т.	О
«Соҳибкор»	29—8	30
«Нефтяник»	31—11	24
«Зарафшон»	24—14	21
«Динамо»	22—13	19
«Шаҳрихончи»	26—19	17
«Целинник»	28—17	17
«Хоразм»	14—13	17
«Хива»	17—19	16
«Косонсойчи»	19—13	15
«Янгиер»	14—20	15
«Автомобилист»	11—12	15
«Сурхон»	17—13	14
«Наримоновчи»	18—32	12
«Олой»	22—23	11
«Геолог»	17—31	11
«Олға»	16—23	9
«Хўжанд»	13—32	7

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

АТОҚЛИ ДАВЛАТ АРБОБИ, ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТ, ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ СОДИҚ ФАРЗАНДИ ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВНИНГ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИГА БАҒИШЛАНГАН

ТЕМАТИК ФИЛЬМЛАР КЎРИГИНИ ЎТКАЗАДИ

«УЛКАН ҚИСҚА ҲАЁТ»

(Бадиий фильм)

4—5 июлда — БЕКОБОД ШАҲРИ, «ОКТЯБРЬ» КИНОТЕАТРИДА.
5—7 июлда — ҚИБРАЙ ПОСЕЛКАСИ, «СОЮЗ» КИНОТЕАТРИДА.
7—9 июлда — БЕКОБОД ШАҲРИ, «ЮБИЛЕЙ» КИНОТЕАТРИДА.
10—11 июлда — ЗАФАР ШАҲРИ, «НОДИРА» КИНОТЕАТРИДА.
10—12 июлда — ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, «НАВОИЙ» КИНОТЕАТРИДА.
19—22 июлда — ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ, «КОСМОС» КИНОТЕАТРИДА.
19—23 июлда — ҒАЗАЛКЕНТ ШАҲРИ, «ҒАЗАЛКЕНТ» КИНОТЕАТРИДА.
22 июлда — ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ, «ОЛМАЛИҚ» КИНОТЕАТРИДА.
26—30 июлда — ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ, «ПОБЕДА» КИНОТЕАТРИДА.
27—28 июлда — АНГРЕН ШАҲРИ, «ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА.
29—30 июлда — АНГРЕН ШАҲРИ, «АНГРЕН» КИНОТЕАТРИДА.

ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР:

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, «НАВОИЙ» КИНОТЕАТРИДА
4—6 июлда — Файзулла Хўжаев.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, «ОКТЯБРЬ» КИНОТЕАТРИДА
7—8 июлда — Файзулла Хўжаев.

ЯНГИОБОД ШАҲРИ, «РАДУГА» КИНОТЕАТРИДА
4—8 июлда — Йўлдош Охунбобоев.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ, «ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА
19—21 июлда — Файзулла Хўжаев.

ОҚҚЎРҒОН ШАҲРИ, «ЁШЛИК» КИНОТЕАТРИДА
4—7 июлда — Сахий қалб одам.

ҚИБРАЙ ПОСЕЛКАСИ, «СОЮЗ» КИНОТЕАТРИДА
4—7 июлда — Йўлдош Охунбобоев.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ, «ПОБЕДА» КИНОТЕАТРИДА
4—7 июлда — Туғилиш йиллари.

ҒАЗАЛКЕНТ ШАҲРИ, «ҒАЗАЛКЕНТ» КИНОТЕАТРИДА
4—7 июлда — Сахий қалб одам.

ЭЛЕКТРОНИКА

ТОШКЕНТ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА МАГАЗИН-САЛОНИ

ҳамма форматдаги узоқ ўйновчи грампластинкалардаги стереофоник ва монофоник ёзувларни аъло сифатли қайта овозлантириш учун мўлжалланган ОЛИЙ КЛАССДАГИ — 030 СТЕРЕО ЭЛЕКТРОПРОИГРИВАТЕЛИНИ

САВДОГА ЧИҚАРАДИ

АСОСИЙ ТЕХНИК ХАРАКТЕРИСТИКАСИ:
— грампластинканинг номинал айланиш частотаси — минутига 33,33; 45,11 марта.
— истеъмол қуввати — кўпи билан 20 Вт.
— массаси упаковкасиз, оғирлиги кўпи билан 12 кг.
Адрес: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй. Телефон 33-68-60.

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ 1985—86 ўқув йили учун КУНДУЗГИ ЎҚИШГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ БОЛАЛАР ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН МЕДИЦИНА ҲАМШИРАЛАРИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

Аризалар — Тошкент шаҳри ва Тошкент области (Тошкент, Оржоникидзе ва Калинин районлари)да яшаб турувчи, 10-синф ҳажмида маълумотли ёшлардан — 14 августгача қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 1 йил ва 10 ой.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак бўлади: директор номига ариза, ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (086/У форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан ўқишга командировка қилинганлар учун ягона форма асосидаги йўлланма, 4 дона фотосурат (3x4 см. ҳажмда).

1—21 август кунлари рус тили ва адабиётидан (иншо), **миллий мактабларни битирганлар — диктант ва кимё (оғзаки)дан кириш имтиҳони топширадилар.**

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Билим юрти адреси: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй (Янги САМПИ территориясида).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ("Ташкентская правда")
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.

...3. А. 1736 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12